

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

*2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად*

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ ხელმძღვანელობასა და პარტნიორებს

მოსაზრება

ჩავატარეთ შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალისა“ (შემდგომში „კომპანია“) და მისი შვილობილი კომპანიის - შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის“ (შემდგომში „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“) (შემდგომში, ერთობლივად - „ჯგუფი“) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპების მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ჯგუფის ფინანსურ მდგომარეობას 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ ჯგუფისგან დამოუკიდებელი ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

მნიშვნელოვან გარემოებათა ამსახველი აბზაცი - გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან

გვინდა ყურადღება გავამახვილოთ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართულ მე-4 და 21-ე შენიშვნებზე, რომლებიც ეხება დაკავშირებულ მხარეებთან ჯგუფის გარიგებების მნიშვნელოვან კონცენტრაციას. ჩვენი მოსაზრება ამ საკითხთან მიმართებაში მოდიფიცირებული არ არის.

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა ჯგუფს უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ჯგუფის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებენ მომხმარებლების მიერ წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ჩვენ ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. არსებითი უზუსტობის რისკი, რომელიც გამოწვეულია თაღლითობით, უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი, რომელიც გამოწვეულია შეცდომით, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარმოდგენას ან შიდა კონტროლის უგულვებელყოფას.

- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ გამოგვაქვს დასკვნა იმის შესახებ, თუ რამდენად მიზანშეწონილია ხელმძღვანელობის მიერ „ფუნქციონირებადი საწარმოს“ დაშვების საფუძველზე აღრიცხვის გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებაზე დაყრდნობით ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი გაურკვევლობა, რაც შეიძლება სერიოზული ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან დაკავშირებით, შეძლებს თუ არა ჯგუფი ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენას. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. ამის მიუხედავად, სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს ჯგუფის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.
- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება შესაბამისი გარიგებებს და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.

მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილ პირებს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაი საქართველოს“ სახელით

თბილისი, საქართველო

17 აპრილი, 2018 წ.

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება.....	4
ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება.....	5
კაპიტალში ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგება	6
ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება	7
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები.....	8-61

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“

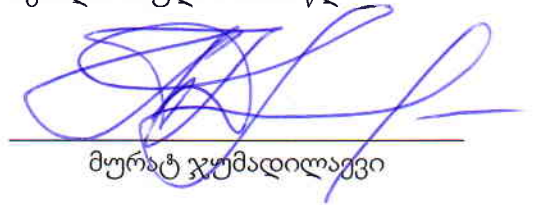
სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

	შენიშვნა	2017 აშშ დოლარი	2016 აშშ დოლარი
შემოსავალი	5	31,042,977	37,564,520
გაყიდული საქონლის თვითღირებულება	6	(29,419,283)	(28,366,315)
საერთო მოგება		1,623,694	9,198,205
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	7	(11,152,421)	(10,145,164)
ძირითად საშუალებებზე აღრიცხული გაუფასურების შემოზღუდვა	11	–	497,326
საოპერაციო ზარალი		(9,528,727)	(449,633)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი	8	75,555	213,092
ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	8	(2,098,410)	(1,995,859)
წმინდა საკურსო ზარალი		(240,403)	(513,543)
სხვა არასაოპერაციო შემოსავალი	9	6,130,214	3,015,552
სხვა არასაოპერაციო ხარჯები	9	(6,204,169)	(2,018,630)
ზარალი გადასახადით დაბეგვრამდე		(11,865,940)	(1,749,021)
მოგების გადასახადის (ხარჯი)/სარგებელი	10	(136,768)	1,794,340
წლის (ზარალი)/მოგება		(12,002,708)	45,319
სხვა სრული შემოსავალი			
სხვა სრული შემოსავალი, რომლის შემდეგ პერიოდებზე მოგებად ან ზარალად რეკლასიფიცირებაც ხდება			
ძირითადი საშუალებების გადაფასება	11	–	19,394,959
საგადასახადო კანონმდებლობაში შესული ცვლილების გამო ძირითადი საშუალებების გადაფასებაზე მოგების გადასახადის აღრიცხული ეფექტის შემოზღუდვა	10	–	2,304,549
საკურსო სხვაობა უცხოური ოპერაციების სხვა ვალუტაში გადაყვანისას		975,336	(4,878,515)
მთლიანი სრული (ზარალი)/შემოსავალი წლის განმავლობაში		(11,027,372)	16,866,312

ხელმძღვანელობის სახელით ხელმოწერილი და გამოსაცემად ნებადართულია 2018 წლის 17 აპრილს შემდეგი პირების მიერ:

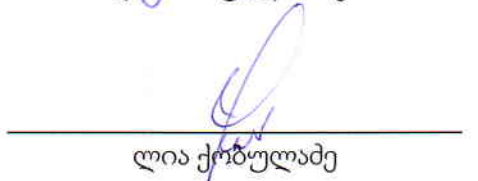
გენერალური დირექტორი

მურატ ჯუმადილაშვილი

მმართველი დირექტორი ეკონომიკისა და ფინანსების მიმართულებით

დამირ მუსლიმოვი

მთავარი ბუღალტერი

ლია ქიჩულაძე

8-61 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“

სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

	შენიშვნა	2017 აშშ დოლარი	2016 აშშ დოლარი
შემოსავალი	5	31,042,977	37,564,520
გაყიდული საქონლის თვითღირებულება	6	(29,419,283)	(28,366,315)
საერთო მოგება		1,623,694	9,198,205
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	7	(11,152,421)	(10,145,164)
ძირითად საშუალებებზე აღრიცხული გაუფასურების შემობრუნება	11	–	497,326
საოპერაციო ზარალი		(9,528,727)	(449,633)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი	8	75,555	213,092
ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	8	(2,098,410)	(1,995,859)
წმინდა საკურსო ზარალი		(240,403)	(513,543)
სხვა არასაოპერაციო შემოსავალი	9	6,130,214	3,015,552
სხვა არასაოპერაციო ხარჯები	9	(6,204,169)	(2,018,630)
ზარალი გადასახადით დაბეგვრამდე		(11,865,940)	(1,749,021)
მოგების გადასახადის (ხარჯი)/სარგებელი	10	(136,768)	1,794,340
წლის (ზარალი)/მოგება		(12,002,708)	45,319
სხვა სრული შემოსავალი			
სხვა სრული შემოსავალი, რომლის შემდეგ პერიოდებზე მოგებად ან ზარალად რეკლასიფიცირებაც ხდება			
ძირითადი საშუალებების გადაფასება	11	–	19,394,959
საგადასახადო კანონმდებლობაში შესული ცვლილების გამო ძირითადი საშუალებების გადაფასებაზე მოგების გადასახადის აღრიცხული ეფექტის შემობრუნება	10	–	2,304,549
საკურსო სხვაობა უცხოური ოპერაციების სხვა ვალუტაში გადაყვანისას		975,336	(4,878,515)
მთლიანი სრული (ზარალი)/შემოსავალი წლის განმავლობაში		(11,027,372)	16,866,312

ხელმძღვანელობის სახელით ხელმოწერილი და გამოსაცემად ნებადართულია 2018 წლის 17 აპრილს შემდეგი პირების მიერ:

გენერალური დირექტორი

მურატ ჯუმადილაევი

მმართველი დირექტორი ეკონომიკისა და ფინანსების მიმართულებით

დამირ მუსლიმოვი

მთავარი ბუღალტერი

ლია ქობულაძე

8-61 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

შენიშვნა	31 დეკემბერი, 2017 წ.	31 დეკემბერი, 2016 წ.	1 იანვარი, 2016 წ.
	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი
აქტივები			
გრძელვადიანი აქტივები			
ძირითადი საშუალებები	11 157,715,029	162,244,016	141,072,856
არამატერიალური აქტივები	12 3,717,147	3,533,783	3,653,779
საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებული დებიტორული დავალიანება	22.1 1,200,259	1,032,088	693,084
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული დებიტორული დავალიანება	22.3 216,143	238,527	216,150
ძირითად საშუალებებზე გადახდილი ავანსები	68,676	1,819,234	1,907,396
სულ გრძელვადიანი აქტივები	162,917,254	168,867,648	147,543,265
მოკლევადიანი აქტივები			
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	13 2,734,180	5,420,302	3,091,698
წმინდა სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება	14 1,870,079	2,742,873	3,571,267
გადახდილი ავანსები	141,378	365,420	772,305
წინასწარ გადახდილი გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა	15 16,548,700	16,234,913	14,562,685
საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების მიმდინარე ნაწილი	22.1 540,767	540,767	740,767
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების მიმდინარე ნაწილი	22.3 39,993	15,654	38,104
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	16 625,537	1,121,692	4,318,048
სულ მიმდინარე აქტივები	22,500,634	26,441,621	27,094,874
სულ აქტივები	185,417,888	195,309,269	174,638,139
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	17 910,765	910,765	910,765
გადაფასების რეზერვი	17 80,465,847	84,380,384	64,538,547
ვალუტის კონვერტაციის რეზერვი	(16,669,458)	(17,497,263)	(12,848,871)
გაუნაწილებელი მოგება	12,201,197	20,181,390	18,508,523
სულ კაპიტალი	76,908,351	87,975,276	71,108,964
გრძელვადიანი ვალდებულებები			
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	10 –	–	5,049,938
გადავადებული შემოსავალი	22.6 905,000	905,000	905,000
სულ გრძელვადიანი ვალდებულებები	905,000	905,000	5,954,938
მოკლევადიანი ვალდებულებები			
პროცენტიანი სესხები და გადასახდელი ანგარიშები	18 43,127,107	43,728,697	39,034,854
მოგების გადასახადის დავალიანება	3,314,652	3,644,887	3,911,855
საგადასახადო დავალიანება, მოგების გადასახადის გარდა	15 13,067,965	12,279,508	10,391,291
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება	19 44,805,528	45,661,267	43,956,482
ანარიცხები	20 666,048	713,780	115,851
მიღებული ავანსები	2,623,237	400,854	163,904
სულ მიმდინარე ვალდებულებები	107,604,537	106,428,993	97,574,237
სულ ვალდებულებები	108,509,537	107,333,993	103,529,175
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები	185,417,888	195,309,269	174,638,139

8-61 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

	საწესდებო კაპიტალი	გადაფასების რეზერვი	ვალუტის კონვერტაციის რეზერვი	გაუნაწი- ლებელი მოგება	სულ საკუთარი კაპიტალი
	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი
ნაშთი 2016 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	910,765	64,538,547	(12,848,871)	18,508,523	71,108,964
წლის მოგება	–	–	–	45,319	45,319
ძირითადი საშუალებების გადაფასებიდან მიღებული წლის სხვა სრული შემოსავალი	–	21,699,508	–	–	21,699,508
საკუროს სხვაობებიდან მიღებული სხვა სრული ზარალი	–	(230,123)	(4,648,392)	–	(4,878,515)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	–	21,469,385	(4,648,392)	45,319	16,866,312
ცვეთის გადატანა	–	(1,627,548)	–	1,627,548	–
ნაშთი 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	910,765	84,380,384	(17,497,263)	20,181,390	87,975,276
წლის ზარალი	–	–	–	(12,002,708)	(12,002,708)
საკუროს სხვაობებიდან მიღებული სხვა სრული შემოსავალი	–	147,531	827,805	–	975,336
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	–	147,531	827,805	(12,002,708)	(11,027,372)
ცვეთის გადატანა	–	(4,022,515)	–	4,022,515	–
გაყიდული ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვის შემცირება	–	(39,553)	–	–	(39,553)
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	910,765	80,465,847	(16,669,458)	12,201,197	76,908,351

8-61 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“

ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

	შენიშვნა	2017 აშშ დოლარი	2016 აშშ დოლარი
საოპერაციო საქმიანობა			
ზარალი გადასახადით დაბეგვრამდე		(11,865,940)	(1,749,021)
<i>არაფულადი კორექტირება დასაბეგრი მოგების წმინდა ფულად</i>			
<i>ნაკადებთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით</i>			
ძირითადი საშუალებების ცვეთა	11	8,562,789	8,112,157
არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია	12	140,131	123,981
უიმედო დავალიანების ხარჯი	14	3,303,933	3,227,376
ანარიცხები ძირითად საშუალებებზე გადახდილი ავანსებისთვის	7	1,801,409	–
ავანსების ჩამოწერა	7	127,338	–
მოძრაობა ანარიცხებში	20	(47,732)	597,929
ძირითად საშუალებებზე აღრიცხული გაუფასურების შემოზღუდვა	11	–	(497,326)
ძირითადი საშუალებების ჩამოწერასთან დაკავშირებული			
დანაკარგები	9	144,161	145,986
ფინანსური და საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა			
საკურსო ზარალი/(შემოსულობა)		99,081	(669,216)
ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	8	2,098,410	1,995,859
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი	8	(75,555)	(213,092)
<i>საბრუნავი კაპიტალის კორექტირებები</i>			
ცვლილება სასაქონლო-მატერიალურ მარაგებში		2,686,122	(2,328,604)
წმინდა ცვლილება სავაჭრო და სხვა დებიტორულ დავალიანებაში		(2,431,139)	(2,398,982)
ცვლილება საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებში		(168,171)	(139,004)
ცვლილება გადახდილ ავანსებში		96,704	406,885
ცვლილება წინასწარ გადახდილ გადასახადებში, მოგების			
გადასახადის გარდა		(313,787)	(1,672,228)
ცვლილება საგადასახადო დავალიანებაში, მოგების გადასახადის			
გათვალისწინების გარეშე		788,457	1,888,217
ცვლილება სავაჭრო და სხვა კრედიტორულ დავალიანებაში		756,896	(20,091)
ცვლილება მიღებულ ავანსებში		2,222,383	236,950
		7,925,490	7,047,776
გადახდილი მოგების გადასახადი		(574,004)	(838,948)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		7,351,486	6,208,828
საინვესტიციო საქმიანობა			
ძირითადი საშუალებების შეძენა		(4,992,389)	(12,006,668)
არამატერიალური აქტივების შეძენა		(255,714)	(361,103)
ძირითადი საშუალებების რეალიზაციით მიღებული შემოსავალი		122	–
შემოსავალი ფინანსურ იჯარიდან		35,135	34,347
მიღებული პროცენტი	8	38,465	131,517
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი		(5,174,381)	(12,201,907)
ნაკადები			
ფინანსური საქმიანობა			
გაცემული გარანტიებიდან მიღებული საკომისიო	8	–	47,301
აღებული სესხები და თამასუქები		3,200,000	2,700,000
სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშების დაფარვა		(5,900,000)	(2,016)
ფინანსურ საქმიანობაში (გამოყენებული) / ფინანსური		(2,700,000)	2,745,285
საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(522,895)	(3,247,794)
ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების წმინდა შემცირება			
წმინდა საკურსო სხვაობა ფულად სახსრებსა და მათ			
ეკვივალენტებზე		26,740	51,438
ნაღდი ფული 1 იანვრის მდგომარეობით	16	1,121,692	4,318,048
ნაღდი ფული 31 დეკემბრის მდგომარეობით	16	625,537	1,121,692

მნიშვნელოვანი არაფულადი ოპერაციები იხ. 24-ე შენიშვნაში.

8-61 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

1. ინფორმაცია კომპანიის შესახებ

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“ (შემდგომში „კომპანია“) არის საქართველოს ქალაქ ბათუმში დაფუძნებული და მოქმედი შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება. კომპანიის ოფიციალური მისამართია მაიაკოვსკის ქ. 4, ბათუმი, საქართველო.

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს კომპანიის და მისი შვილობილი კომპანიის (შემდგომში ერთობლივად - „ჯგუფი“) კონსოლიდირებულ ფინანსურ ინფორმაციას. კომპანია კონტროლს ახორციელებს თავის შვილობილ კომპანიაზე შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგურზე“ (შემდგომში „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“) 49-წლიანი ვადით, ბათუმის საზღვაო ნავსადგურში სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული 100%-იანი წილის მართვის ექსკლუზიური უფლების გადაცემის შესახებ ხელშეკრულების საფუძველზე, რომელიც 2006 წლის 22 ივლისს გაფორმდა.

სს „ყაზტრანსოილი“ (შემდგომში „მშობელი კომპანია“ ან „ყაზტრანსოილი“) ჯგუფის ერთპიროვნული მფლობელია. მშობელი კომპანია დაფუძნებულია და საქმიანობას ეწევა ყაზახეთში.

ჯგუფის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე (შემდგომში „საბოლოო მშობელი კომპანია“) არის ყაზახეთის სახელმწიფო ფონდი „სამრუკ კაზინა“, რომელსაც ფლობს და აკონტროლებს ყაზახეთის რესპუბლიკის მთავრობა.

ჯგუფი ფლობს და მართავს საქართველოში, ქალაქ ბათუმში მდებარე მრავალფუნქციურ საზღვაო ნავსადგურს (შემდგომში „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“). ბათუმის საზღვაო ნავსადგური მოიცავს ნავთობტერმინალებს, საკონტეინერო ტერმინალს, სანავისადგომო კომპლექსს ბორნების მომსახურებისათვის, მშრალი ტვირთების ტერმინალს და სამგზავრო ტერმინალებს. მშრალი ტვირთების, ნავთობის და სამგზავრო ტერმინალებს, ასევე სანავსადგურო მომსახურებას ჯგუფი მართავს. საკონტეინერო და საბორნე ტერმინალები იჯარით არის გადაცემული სხვა ოპერატორებზე (იხ. 22-ე შენიშვნა).

ჯგუფის 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ჯერ არ დამტკიცებულია პარტნიორთა მიერ პარტნიორთა კრებაზე. პარტნიორთა კრება, ჩვეულებრივ, ტარდება მომდევნო წლის პირველ ნახევარში.

2. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები

2.1 მომზადების საფუძველი

ჯგუფის წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს („IASB“) მიერ გამოცემული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

2. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

2.1 მომზადების საფუძველი (გაგრძელება)

ჯგუფს აქამდე არ გამოუშვია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ფინანსური აღრიცხვის სხვა რომელიმე სტანდარტების მიხედვით. 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება პირველი ანგარიშგებაა, რომელიც ჯგუფმა ფასს-ის მიხედვით მოამზადა. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ჯგუფის საწყისი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება მომზადდა 2015 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით. კომპანიამ და ბათუმის საზღვაო ნავსადგურმა ფასს-ები ვადაზე ადრე მიიღეს, შესაბამისად, თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში ჯგუფმა გამოიყენა ფასს 1-ით „*ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების პირველად გამოყენება*“ დაშვებული გამონაკლისი და თავისი აქტივები და ვალდებულებები შეაფასა იმავე საბალანსო ღირებულებებით, როგორითაც - კომპანიის ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში და შვილობილი კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებებში კონსოლიდაციისა და კაპიტალ-მეთოდის შესაბამისი კორექტირებების შეტანის შემდეგ. ამასთან, ჯგუფმა გამოიყენა კიდევ ერთი გამონაკლისი, რათა რეტროსპექტულად არ აღერიცხა საწარმოთა გაერთიანება ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის მონაწილეობით, რომელიც 2016 წლის 1 იანვარამდე მოხდა.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულებით აღრიცხვის წესით, გარდა იმ ძირითადი საშუალებებისა, რომლებიც შეფასებულია გადაფასების მეთოდით.

2.2 კონსოლიდაციის საფუძველი

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს კომპანიისა და მისი შვილობილი კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებას 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. კონტროლი მიიღწევა მაშინ, როდესაც კომპანია იღებს, ან უფლება აქვს მიიღოს ინვესტიციის ობიექტში თავისი მონაწილეობიდან ცვლადი უკუგება და შეუძლია ამ უკუგებაზე ზემოქმედება ინვესტიციის ობიექტზე თავისი გავლენის გამო.

კერძოდ, კომპანია აკონტროლებს ინვესტიციის ობიექტს მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ, როდესაც მას:

- ▶ აქვს ინვესტიციის ობიექტზე ზეგავლენა (ანუ ამჟამინდელი უფლებები მას საშუალებას აძლევს, ინვესტიციის ობიექტის რელევანტური საქმიანობა მართოს);
- ▶ იღებს ან უფლება აქვს მიიღოს ინვესტიციის ობიექტში თავისი მონაწილეობიდან ცვლადი უკუგება;
- ▶ შეუძლია უკუგებაზე ზემოქმედება ინვესტიციის ობიექტზე თავისი გავლენის გამო.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

2. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

2.2 კონსოლიდაციის საფუძველი (გაგრძელება)

გავრცელებული მოსაზრებით, ხმის უფლების მქონე აქციების უმრავლესობა კონტროლის უფლებას იძლევა. ამ მოსაზრების დასადასტურებლად და როდესაც კომპანია ინვესტიციის ობიექტში არ ფლობს აქციების საკონტროლო პაკეტს ან სხვა მსგავსი უფლებების უმრავლესობას, იმის შეფასებისას, ინვესტიციის ობიექტზე ახორციელებს თუ არა კონტროლს, კომპანია ყველა აქტუალურ ფაქტს და გარემოებას ითვალისწინებს, მათ შორის:

- ▶ ინვესტიციის ობიექტში ხმის უფლების მქონე აქციების სხვა მფლობელებთან საკონტრაქტო გარიგება/გარიგებები;
- ▶ სხვა საკონტრაქტო გარიგებებიდან მიღებული უფლებები;
- ▶ კომპანიის ხმის უფლებები და პოტენციური ხმის უფლებები;

კომპანია ხელახლა შეაფასებს, აკონტროლებს თუ არა ინვესტიციის ობიექტს, თუ ფაქტები და გარემოებები იმაზე მიანიშნებს, რომ კონტროლის სამი ელემენტიდან ერთ-ერთში ცვლილებებია მომხდარი. შვილობილი საწარმოს კონსოლიდაცია იწყება მაშინ, როდესაც კომპანია მოიპოვებს კონტროლს შვილობილ საწარმოზე და წყდება მაშინ, როდესაც იგი კარგავს კონტროლს შვილობილ საწარმოზე. შვილობილი საწარმოს წლის განმავლობაში შეძენილი ან გასხვისებული აქტივები, ვალდებულებები, შემოსავალი და ხარჯები აისახება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში შვილობილ საწარმოზე კომპანიის მიერ კონტროლის შეძენის თარიღიდან კონტროლის დაკარგვის თარიღამდე.

შვილობილი კომპანიის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება, საოპერაციო საქმიანობის შედეგები და ფულადი ნაკადები მზადდება ანგარიშგების იმავე პერიოდისთვის, რომლისთვისაც კომპანიის ანგარიშგება, შესაბამისი სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებით. ჯგუფის წევრებს შორის შემდგარ გარიგებებთან დაკავშირებული ყველა ჯგუფის შიდა აქტივი და ვალდებულება, კაპიტალი, შემოსავალი, ხარჯი და ფულადი ნაკადი კონსოლიდაციისას მთლიანად გაიქვითება.

შვილობილი კომპანიის კაპიტალში წილის შეცვლა, კონტროლის დაკარგვის გარეშე წილობრივი გარიგების სახით აღირიცხება.

თუ კომპანია დაკარგავს კონტროლს შვილობილ კომპანიაზე, იგი წყვეტს შესაბამისი აქტივების, ვალდებულებების და კაპიტალის სხვა კომპონენტების აღიარებას, ხოლო შედეგად მიღებული შემოსულობას ან ზარალს აღიარებს მოგებაში ან ზარალში. ნებისმიერი შენარჩუნებული ინვესტიციის აღიარება ხდება სამართლიანი ღირებულებით.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

2. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

2.2 კონსოლიდაციის საფუძველი (გაგრძელება)

კომპანია ბათუმის საზღვაო ნავსადგურს აკონტროლებს მართვის უფლების ექსკლუზიური ხელშეკრულებით, რომელიც 2006 წლის 22 ივლისსაა გაფორმებული (შემდგომში „მართვის ხელშეკრულება“). მართვის ხელშეკრულება კომპანიას სრულ უფლებამოსილებას ანიჭებს, მართოს და უხელმძღვანელოს ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის ფუნქციონირებას 2055 წლამდე და ამ პერიოდის განმავლობაში აქვს ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის მოგების მიღების უფლება. კომპანიას შეზღუდული აქვს უძრავი ქონების გასხვისების და/ან დაგირავების, 500,000 აშშ დოლარზე მეტი წმინდა საბალანსო ღირებულების მქონე მოძრავი ქონების გასხვისების და/ან დაგირავების და ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის ლიკვიდაციის, შერწყმის, გაყოფის და/ან რეორგანიზაციის უფლება სახელმწიფოსგან წერილობითი თანხმობის გარეშე; ვალდებულია შეინარჩუნოს ნავსადგურის საქმიანობების გარკვეული დონე (22.5 შენიშვნა);

2.3 სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები

(ა) უცხოური ვალუტის კონვერტაცია

ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ამერიკის შეერთებული შტატების დოლარში (შემდგომში „აშშ დოლარი“), რომელიც ასევე არის ჯგუფის სამუშაო ვალუტა, თუ სხვა ვალუტა არ არის მითითებული. ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის სამუშაო ვალუტა ქართული ლარია (შემდგომში „ლარი“). აშშ დოლარში წარმოდგენილი ყოველგვარი ფინანსური ინფორმაცია დამრგვალებულია ათასამდე.

უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები თავიდან ჯგუფის ეკონომიკური ერთეულების მიერ აღირიცხება მათ შესაბამის სამუშაო ვალუტაში, რომლის კონვერტაცია ხდება ოპერაციის აღიარების დღეს არსებული სპოტ გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ხელახლა კონვერტაცია ხდება ანგარიშგების დღეს არსებული სამუშაო ვალუტის სპოტ გაცვლითი კურსით. სხვაობები აღიარებულია სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

იმ არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი გარიგების დღეს არსებული გაცვლითი კურსით.

კონსოლიდაციისას საზღვარგარეთ წარმოებული ოპერაციების აქტივები და ვალდებულებები აშშ დოლარში გადაიყვანება ანგარიშგების თარიღისთვის მოქმედი სავალუტო კურსით, ხოლო მათი მოგება-ზარალის ანგარიშგება გადაიყვანება იმ სავალუტო კურსებით, რომლებიც მოქმედებს შესაბამისი ოპერაციების დღეს. კონსოლიდაციისთვის აუცილებელი კონვერტაციის შედეგად მიღებული საკურსო სხვაობების აღიარება ხდება სხვა სრულ შემოსავალში.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

2. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

2.3 სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(ბ) აქტივებისა და ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლე- და გრძელვადიანად

ჯგუფი აქტივებსა და ვალდებულებებს ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში წარმოადგენს მათი მოკლე- და გრძელვადიანად კლასიფიკაციის საფუძველზე. აქტივი მოკლევადიანია, როდესაც:

- ▶ მოსალოდნელია მისი რეალიზება ან გადაწყვეტილია მისი გაყიდვა ან მოხმარება ჩვეულებრივი საოპერაციო ციკლის განმავლობაში;
- ▶ ფლობის ძირითადი მიზანია ვაჭრობა;
- ▶ მოსალოდნელია ისი რეალიზება ანგარიშგების პერიოდიდან თორმეტი თვის განმავლობაში, ან
- ▶ აქტივი წარმოადგენს ფულად სახსრებს და მათ ეკვივალენტებს, თუ არ არის შეზღუდული მისი გადაცვლა ან გამოყენება ვალდებულების დასაფარად მინიმუმ თორმეტი თვის განმავლობაში ანგარიშგების პერიოდის შემდეგ.

ყველა დანარჩენი აქტივი გრძელვადიანია.

ვალდებულება მოკლევადიანია, როდესაც:

- ▶ მოსალოდნელია მისი დაფარვა ჩვეულებრივი საოპერაციო ციკლის განმავლობაში;
- ▶ ფლობის ძირითადი მიზანია ვაჭრობა;
- ▶ დასაფარია ანგარიშგების პერიოდიდან თორმეტი თვის განმავლობაში; ან
- ▶ ანგარიშგების პერიოდის შემდეგ ვალდებულების დაფარვის მინიმუმ თორმეტი თვით გადავადების უპირობო უფლება არ არსებობს.

ყველა დანარჩენ ვალდებულებას ჯგუფი გრძელვადიანის კატეგორიას მიაკუთვნებს.

(გ) შემოსავლის აღიარება

შემოსავლების ასახვა ხორციელდება იმ შემთხვევაში, როდესაც ჯგუფში ეკონომიკური სარგებელის შემოდინების ალბათობა მაღალია. ამასთან, შესაძლებელია შემოსავლების სარწმუნოდ შეფასება მიუხედავად იმისა, თუ როდის მიიღება გადახდა. შემოსავლების შეფასება ხდება მიღებული ან მისაღები ანაზღაურების სამართლიანი ღირებულებით, გადახდის ხელშეკრულებით განსაზღვრული ვადების გათვალისწინებით და ფასდაკლებების, ბრუნვიდან გადასახადებისა და მოსაკრებლების გამოკლებით. ჯგუფმა დაასკვნა, რომ როდესაც საქმე საქონლის გაყიდვას ეხება, იგი შემოსავლებთან დაკავშირებულ ყველა გარიგებაში გამოდის პრინციპალის სახით, რადგან არის ძირითადი მოვალე ყველა ასეთ გარიგებაში, აქვს ფასდადების მხრივ თავისუფლება და ასევე ატარებს საკრედიტო რისკებს.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

2. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

2.3 სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

შემოსავლების აღიარებამდე დაკმაყოფილებული უნდა იქნეს აღიარების შემდეგი სპეციალური კრიტერიუმები.

მომსახურების გაწევა

მომსახურების გაწევის შედეგად მიღებული შემოსავლების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც მომსახურება გაწეულია და არსებობს კლიენტის მიმართ მოთხოვნის უფლება.

ისეთი მომსახურების შემთხვევაში, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის სრულად არ არის გაწეული, მაგალითად, როდესაც გემების მომსახურება საანგარიშგებო თარიღისთვის ჯერ კიდევ მიმდინარეობს, შემოსავლის აღიარება ხდება მომსახურების გარკვეული ეტაპის დასრულების მითითებით. მომსახურების დასრულებული ეტაპი ფასდება გაწეული სამუშაოების ფიზიკური შედეგის შეფასებით, როგორცაა დამუშავებული ტვირთის მოცულობა, მთლიან ტვირთთან შედარებით.

საიჯარო შემოსავალი

საოპერაციო იჯარიდან მიღებული საიჯარო შემოსავალი აღირიცხება დარიცხვის წრფივი მეთოდით იჯარის ვადაზე და, თავისი საოპერაციო ხასიათის გამო, სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში აისახება შემოსავლის ნაწილში.

საქონლის რეალიზაცია

საქონლის რეალიზაციიდან შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც საქონლის საკუთრებასთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი რისკებისა და სარგებლის გადაცემა ხდება მყიდველზე, ჩვეულებრივ, საქონლის ჩაბარებისთანავე.

საპროცენტო შემოსავალი

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ყველა ფინანსური ინსტრუმენტის შემთხვევაში, საპროცენტო შემოსავალი აღირიცხება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით (EIR), რომელიც ზუსტად ახორციელებს მომავალში მოსალოდნელი შემომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებას ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი ვადის ან უფრო მოკლე პერიოდის განმავლობაში, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური აქტივის წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. საპროცენტო შემოსავლები სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში აისახება ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლების ნაწილში.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

2. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

2.3 სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(დ) გადასახადები

მოგების გადასახადი

საწარმოების მიერ მიღებული წლიური მოგება, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, 2017 წლის 1 იანვრიდან არ იბეგრება საქართველოში (მე-10 შენიშვნა). მოგების გადასახადით დაიბეგრება დივიდენდების სახით იმ მფლობელებზე განაწილებული მოგება, რომლებიც არიან ფიზიკური პირები ან არარეზიდენტები საქართველოში, რომელიც დაანგარიშდება განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. დივიდენდების გადახდით წარმოქმნილი მოგების გადასახადი აღირიცხება, როგორც ვალდებულება და ხარჯი იმ პერიოდში, რომელშიც დივიდენდები გამოცხადდა, მიუხედავად იმისა, თუ ფაქტობრივად რომელი თარიღით ან რომელ პერიოდში მოხდა დივიდენდების გადახდა. გარკვეულ შემთხვევებში დასაშვებია დარიცხული საგადასახადო დავალიანებიდან გამოქვითვები, რომლებიც აღირიცხება, როგორც შესაბამის განაწილებასთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ხარჯის შემცირება. საქართველოს საგადასახადო სისტემის თავისებურებიდან გამომდინარე, საქართველოში რეგისტრირებულ საწარმოებს არ წარმოეშობათ გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები.

ჯგუფის მფლობელებისთვის დივიდენდის განაწილებასთან დაკავშირებით დაკავებული გადასახადი საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში აღიარებულია კაპიტალიდან გამოქვითვის სახით.

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობა ასევე ითვალისწინებს მოგების გადასახადით გარკვეული ოპერაციების დაბეგვრას, რომლებიც შეიძლება ჩაითვალოს მოგების განაწილებად (მაგალითად, არასაბაზრო ფასებით აღრიცხული გარიგებები, ბიზნესსაქმიანობასთან დაუკავშირებელი ხარჯები, ან საქონლისა და მომსახურების უსასყიდლო მიწოდება). ამგვარი გარიგებების დაბეგვრა აღირიცხება საოპერაციო გადასახადების ანალოგიურად და გაცხადდება, როგორც სხვა გადასახადები სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგების სხვა არასაოპერაციო ხარჯებში.

დამატებული ღირებულების გადასახადი

შემოსავლების, ხარჯებისა და აქტივების აღიარება ხდება დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხის გამოკლებით, გარდა იმ შემთხვევებისა:

- ▶ როდესაც აქტივების ან მომსახურების შესყიდვაზე დარიცხული დამატებული ღირებულების გადასახადი არ ექვემდებარება საგადასახადო ორგანოსგან დაბრუნებას, დამატებული ღირებულების გადასახადის აღიარება მოხდება აქტივის შესყიდვაზე გაწეულ დანახარჯებში ან ხარჯის მუხლში, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე;

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

2. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

2.3 სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(დ) გადასახადები (გაგრძელება)

- ▶ როდესაც დებიტორული და კრედიტორული დავალიანება მოიცავს დამატებული ღირებულების გადასახადს.

საგადასახადო ორგანოსგან მიღებული ან მისთვის გადასახდელი დამატებული ღირებულების გადასახადის წმინდა თანხა ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში აისახება წინასწარ გადახდილი გადასახადების ნაწილში, მოგების გადასახადის გარდა, ან როგორც საგადასახადო დავალიანება.

(ე) ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გადაფასების თარიღის შემდეგ აღიარებული გაუფასურების ზარალი. შეფასება ხდება საკმარისი სიხშირით, რომ გადაფასებული აქტივის სამართლიანი ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს მისი საბალანსო ღირებულებისგან.

როდესაც ძირითადი საშუალებების მნიშვნელოვანი ნაწილის პერიოდული შეცვლა ხდება უცვლელად, ჯგუფი ასეთ ნაწილებს აღიარებს დამოუკიდებელ აქტივად კონკრეტული სასარგებლო გამოყენების ვადით და შესაბამისად არიცხავს ცვეთას. ყველა დანარჩენი შეკეთებისა და ტექნიკური მომსახურების ხარჯის აღიარება ხდება მათი დადგომისთანავე სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენება.

გადაფასების ყოველგვარი ნამეტი მიეკუთვნება აქტივების გადაფასების რეზერვს და შედის ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგების კაპიტალის ნაწილში, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც იგი შეაბრუნებს ამავე აქტივის გადაფასების შედეგად შემცირებულ ღირებულებას, რომელიც მანამდე ხარჯად იყო აღიარებული. ასეთ შემთხვევაში ღირებულების გაზრდის აღიარება ხდება გადაფასების შედეგად მიღებული შემოსულობის სახით. გადაფასების დეფიციტის აღიარება ხდება ხარჯის სახით გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც იგი გაქვითავს ამავე აქტივზე არსებულ ნამეტს, რაც აღიარებულია აქტივის გადაფასების რეზერვში.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

2. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

2.3 სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(ე) ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

აქტივების გადაფასების რეზერვიდან წლიური გადატანა გაუნაწილებელ მოგებაზე ხდება აქტივების გადაფასებული საბალანსო ღირებულების ცვეთასა და აქტივების თავდაპირველი ღირებულების ცვეთას შორის სხვაობით.

გარდა ამისა, გადაფასების თარიღისთვის აკუმულირებული ცვეთა ჩამოიწერება აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულებიდან და წმინდა ღირებულების გადაანგარიშება ხდება აქტივის გადაფასებული ღირებულების მისაღებად. გასხვისებისას, გაყიდულ, იჯარით გაცემულ ან ლიკვიდირებულ კონკრეტულ აქტივთან დაკავშირებული ნებისმიერი გადაფასების რეზერვი გადაიტანება გაუნაწილებელ მოგებაზე.

ცვეთა გამოითვლება ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდით აქტივების სასარგებლო გამოყენების სავარაუდო ვადაზე შემდეგნაირად:

	სასარგებლო მომსახურების ვადა
შენობა-ნაგებობები	1-65 წელი
ტრანსპორტი	1-25 წელი
მანქანა-დანადგარები	1-50 წელი
სხვა უძრავი აქტივები	1-50 წელი

აქტივების ცვეთა იწყება მათი შეძენის მომდევნო თვიდან, ან, კომპანიის მიერ აშენებული აქტივების შემთხვევაში, აქტივის დასრულებისა და ექსპლუატაციაში მიღების წლიდან. მიწას ცვეთა არ ერიცხება.

თავდაპირველად აღიარებული ამა თუ იმ ძირითადი საშუალებისა და მისი ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ნაწილის აღიარება წყდება მისი გასხვისების დროს ან მაშინ, როდესაც მისი ექსპლუატაციიდან ან გასხვისებიდან სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მიღება აღარაა მოსალოდნელი. აქტივის აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული ნებისმიერი შემოსულობა ან ზარალი (რომელიც გამოითვლება, როგორც გასხვისებიდან მიღებულ წმინდა შემოსავალსა და აქტივის საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობა) შედის სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, როდესაც ხდება აქტივის აღიარების შეწყვეტა.

აქტივების ნარჩენი ღირებულება, სასარგებლო გამოყენების ვადა და ცვეთის დარიცხვის მეთოდები გადაისინჯება ყოველწლიურად და საჭიროების შემთხვევაში კორექტირდება შესაბამისად.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

2. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

2.3 სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(ვ) იჯარა

იმის განსაზღვრა, შეთანხმება წარმოადგენს ან შეიცავს თუ არა იჯარას, ხდება იჯარის ვადის დასაწყისში, შეთანხმების არსიდან გამომდინარე. შეთანხმება ფასდება იმისა და მიხედვით, მისი შესრულება დამოკიდებულია თუ არა გარკვეული აქტივის (ან აქტივების) გამოყენებაზე ან შეთანხმება ასახავს აქტივის (ან აქტივების) გამოყენების უფლებას მაშინაც კი, თუ ეს უფლება მკაფიოდ არ არის მითითებული შეთანხმებაში.

ჯგუფი, როგორც მოიჯარე

აქტივის კლასიფიცირება ხდება იჯარის საწყისი თარიღით ფინანსურ ან საოპერაციო იჯარად. იჯარა, რომელიც გადასცემს საკუთრებასთან დაკავშირებულ არსებითად ყველა რისკსა და სარგებელს ჯგუფს, კლასიფიცირდება ფინანსურ იჯარად.

ფინანსური იჯარა კაპიტალიზდება იჯარის დაწყებისთანავე იჯარის საწყისი თარიღისთვის საიჯარო ქონების სამართლიან ღირებულებასა და მინიმალური საიჯარო გადასახადის დღევანდელ ღირებულებას შორის უმცირესით. საიჯარო გადასახადები ნაწილდება ფინანსურ დანახარჯებსა და საიჯარო ვალდებულების შემცირებას შორის იმგვარად, რომ წარმოიქმნას მუდმივი საპროცენტო განაკვეთი ვალდებულების დარჩენილ ნაშთზე. ფინანსური ხარჯების აღიარება ხდება ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯების სახით სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

იჯარით გადაცემული აქტივი ცვდება მისი სასარგებლო გამოყენების მთლიანი ვადის განმავლობაში. ამის მიუხედავად, თუ ნაკლებ სავარაუდოა ჯგუფის მიერ საიჯარო ვადის ბოლოსთვის საკუთრების შეძენა, აქტივი ცვდება სავარაუდო სასარგებლო გამოყენების ვადასა და საიჯარო ვადას შორის უმცირესი ვადის განმავლობაში.

საოპერაციო იჯარა არის ისეთი ტიპის იჯარა, რომელიც არ შეიძლება ჩაითვალოს ფინანსურ იჯარად. საოპერაციო იჯარის გადასახდელების აღიარება ხდება საოპერაციო ხარჯად სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში იჯარის ვადაზე დარიცხვის წრფივი მეთოდით.

ჯგუფი, როგორც მეიჯარე

იჯარას, რომლის დროსაც ჯგუფი არ გადასცემს აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებულ ყველა რისკსა და სარგებელს, საოპერაციო იჯარა ეწოდება. საოპერაციო იჯარის პირობებზე მოლაპარაკებისას გაწეული თავდაპირველი პირდაპირი ხარჯები საიჯარო აქტივების საბალანსო ღირებულებას ემატება და მისი აღიარება ხდება საიჯარო ვადაზე საიჯარო შემოსავლის ანალოგიურად. პირობითი საიჯარო ქირის აღიარება ხდება შემოსავლის სახით იმ პერიოდში, როდესაც მოხდა მისი მიღება.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

2. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

2.3 სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(ვ) იჯარა (გაგრძელება)

იჯარას, რომლის ფარგლებშიც ჯგუფი გადასცემს აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებულ ყველა რისკსა და სარგებელს, ფინანსური იჯარა ეწოდება. მიღებული იჯარა გადანაწილდება ფინანსური საქმიანობიდან მიღებულ შემოსავალსა და იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების შემცირებას შორის, რათა მიღწეული იქნეს უცვლელი საპროცენტო განაკვეთი მოთხოვნების დარჩენილ ნაშთზე. ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის აღიარება ხდება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

(ზ) ფინანსური ინსტრუმენტები – თავდაპირველი აღიარება და შემდგომი შეფასება

ფინანსური ინსტრუმენტი არის ნებისმიერი კონტრაქტი, რომელიც ერთი საწარმოსთვის წარმოშობს ფინანსურ აქტივს, ხოლო მეორესთვის - ფინანსურ ვალდებულებას ან წილობრივ ინსტრუმენტს.

(ი) ფინანსური აქტივები

თავდაპირველი აღიარება და შეფასება

თავდაპირველი აღიარებისას ფინანსური აქტივები შემდეგ კატეგორიებს მიეკუთვნება: მოგებასა და ზარალში ასახული და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები, სესხები და მისაღები ანგარიშები, დაფარვის ვადამდე ფლობილი ინვესტიციები, გასაყიდად არსებული ფინანსური აქტივები, ან წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები საჭიროების შემთხვევაში ჰეჯირებისთვის. ფინანსური აქტივების აღიარება თავდაპირველად ხდება სამართლიანი ღირებულებით და, იმ აქტივების შემთხვევაში, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით და ასახული მოგებაში ან ზარალში, ამას ემატება გარიგებასთან დაკავშირებული ხარჯები.

ფინანსური აქტივების ისეთი ყიდვა-გაყიდვა, როდესაც საჭიროა აქტივების ჩაბარება ნორმატიული აქტებით ან ბაზარზე დამკვიდრებული პრაქტიკით (გარიგების სტანდარტული პროცედურა) გათვალისწინებულ ვადაში აღირიცხება გარიგების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც ჯგუფი იღებს აქტივის შესყიდვის ან გაყიდვის ვალდებულებას.

ყველა ის ფინანსური აქტივი, რომელსაც ჯგუფი ფლობს 2017 წლის 31 დეკემბრის, 2016 წლის 31 დეკემბრის და 2016 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით, მიეკუთვნება სესხებისა და მისაღები ანგარიშების კატეგორიას და მოიცავს სავაჭრო და სხვა დებიტორულ დავალიანებას, და ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებს.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

2. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

2.3 სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

შემდგომი შეფასება

ფინანსური აქტივების შემდგომი შეფასება დამოკიდებულია მათ შემდგომ კლასიფიკაციაზე:

სესხები და მისაღები ანგარიშები არის არაწარმოებული ფინანსური აქტივები, ფიქსირებული ან განსაზღვრული გადახდებით, რომლებიც არ არის კოტირებული აქტიურ ბაზარზე. სესხებისა და მისაღები ანგარიშების შეფასება თავდაპირველად სამართლიანი ღირებულებით ხდება. თავდაპირველი შეფასების შემდეგ ასეთი ფინანსური აქტივების შემდგომი შეფასება ხორციელდება ამორტიზებული ღირებულების შესაბამისად, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით (EIR), გაუფასურების გამოკლებით. ამორტიზებული ღირებულება გამოიანგარიშება შესყიდვის ყოველგვარი დისკონტის ან პრემიის, აგრეთვე იმ საზღაურების თუ დანახარჯების გათვალისწინებით, რომლებიც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის განუყოფელი ნაწილია.

ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით დარიცხული ცვეთა აისახება სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის ნაწილში. გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში აისახება, როგორც ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები.

აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივების ჯგუფის ნაწილის) აღიარების შეწყვეტა (ანუ ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგებიდან ამოღება) ხდება შემდეგ შემთხვევებში:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა, ან
- ▶ ჯგუფმა დათმო აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის მიღებული თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; ან (ა) ჯგუფმა გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) ჯგუფმა არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

2. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

2.3 სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

თუ ჯგუფმა გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება ან გააფორმა ხელშეკრულება ამაზე, და არც გადაუცია და არც დაუტოვებია აქტივთან დაკავშირებული ძირითადი რისკები და სარგებელი, და არც კონტროლი გადაუცია აქტივზე, ჯგუფის მიერ აქტივის აღიარება ხდება მონაწილეობის შენარჩუნების პირობით.

ასეთ შემთხვევაში ჯგუფი მასთან დაკავშირებულ ვალდებულებასაც აღიარებს. გადაცემული აქტივი და მასთან დაკავშირებული ვალდებულება ფასდება ჯგუფის მიერ დატოვებული უფლება-მოვალეობების საფუძველზე.

მონაწილეობის შენარჩუნება, რომელსაც აქვს გადაცემულ აქტივზე ერთგვარი გარანტიის ფორმა, აისახება აქტივის თავდაპირველ საბალანსო ღირებულებასა და ჯგუფის მიერ გადასახდელ მაქსიმალურ თანხას შორის უმცირესით

ფინანსური აქტივების გაუფასურება

ჯგუფი თითოეული საანგარიშგებო თარიღით ასახავს ფინანსური აქტივებისა ან ფინანსური აქტივების ჯგუფის გაუფასურებას. ფინანსური აქტივი ან ფინანსური აქტივების ჯგუფი გაუფასურებულად განიხილება მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ, თუ არსებობს გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება ერთი ან მეტი მოვლენის შედეგად, რომელსაც ადგილი ჰქონდა აქტივის თავდაპირველი აღიარების შემდეგ („ზარალის დადგომის შემთხვევა“) და ზარალის დადგომის ეს შემთხვევა გავლენას ახდენს ფინანსური აქტივიდან მისაღები ფულადი სახსრების მომავალში მოსალოდნელ ნაკადებზე, რომელთა სარწმუნოდ განსაზღვრაც შესაძლებელია.

გაუფასურების არსებობის ობიექტური ნიშანი შეიძლება იყოს ის ფაქტი, რომ მევალე ან მევალეთა ჯგუფი განიცდის მნიშვნელოვან ფინანსურ სირთულეებს, არღვევს სესხის პროცენტის ან ძირითადი თანხის გადახდის ვალდებულებას, არსებობს გაკოტრების ან სხვა სახის ფინანსური რეორგანიზაციის მაღალი ალბათობა და ხელთ არსებული მონაცემები მიუთითებს ფულადი სახსრების მოსალოდნელი მომავალი ნაკადების შემცირებაზე, მაგალითად, როგორცაა ცვლილებები ვადაგადაცილებული გადახდების დონეში ან ეკონომიკურ პირობებში, რომლებსაც უკავშირდება ვალდებულებების შეუსრულებლობა.

თუ არსებობს ობიექტური მტკიცებულება იმისა, რომ გაუფასურების შედეგად წარმოიქმნა ზარალი, ზარალის ოდენობა განისაზღვრება, როგორც სხვაობა აქტივის საბალანსო ღირებულებასა და ფულადი სახსრების მომავალი შეფასებული ნაკადების მიმდინარე ღირებულებას შორის (გარდა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისა, რომელიც ჯერ არ არის გაწეული). სავარაუდო სამომავლო ფულადი სახსრების ნაკადების მიმდინარე ღირებულება დისკონტირებულია ფინანსური აქტივის თავდაპირველი მოქმედი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

2. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

2.3 სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

აქტივის საბალანსო ღირებულება მცირდება გაუფასურების რეზერვის ანგარიშის მეშვეობით და დანაკარგის თანხის აღიარება ხდება სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში. საპროცენტო შემოსავალი კვლავაც ერიცხება შემცირებულ საბალანსო ღირებულებას იმ განაკვეთით, რომელიც გამოიყენება სამომავლო ფულადი ნაკადების დისკონტირებისთვის გაუფასურების შედეგად განცდილი ზარალის შესაფასებლად.

საპროცენტო შემოსავალი სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში აისახება ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის ნაწილში. სესხები მათ რეზერვთან ერთად ჩამოიწერება მაშინ, როდესაც მათი ამოღება აღარ არის რეალურად მოსალოდნელი, ხოლო უზრუნველყოფა მთლიანად რეალიზებულია ან ჯგუფისათვის არის გადაცემული. თუ მომდევნო წლის განმავლობაში გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი გაიზრდება ან შემცირდება გაუფასურების აღიარების შემდგომი მოვლენის გამო, მანამდე აღიარებული გაუფასურების ზარალი იზრდება ან მცირდება გაუფასურების რეზერვის ანგარიშის კორექტირებით. თუ ჩამოწერის ამოღება მოგვიანებით მოხერხდება, იგი გატარდება სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგების ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული ხარჯების ნაწილის კრედიტში.

(ii) ფინანსური ვალდებულებები

თავდაპირველი აღიარება და შეფასება

თავდაპირველი შეფასებისას ფინანსური ვალდებულებები ნაწილდება შემდეგ კატეგორიებში: სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული და მოგებასა და ზარალში ასახული ფინანსური ვალდებულებები, სესხები და გადასახდელი ანგარიშები, დებიტორული დავალიანება ან წარმოებული ვალდებულებები, რომლებიც განკუთვნილია ჰეჯირების ინსტრუმენტებად ეფექტური ჰეჯირების განხორციელების დროს.

ყველა ფინანსური ვალდებულების აღიარება თავდაპირველად ხდება სამართლიანი ღირებულებით და, სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშების, და კრედიტორული დავალიანების შემთხვევაში, ამას ემატება მათთვის პირდაპირ მიკუთვნებადი გარიგების დანახარჯები.

ჯგუფის ყველა ფინანსური ვალდებულება 2017 წლის 31 დეკემბრის, 2016 წლის 31 დეკემბრისა და 2016 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით, მიეკუთვნება სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშების კატეგორიას და მოიცავს სავაჭრო და სხვა კრედიტორულ დავალიანებას და სესხებსა და გადასახდელ ანგარიშებს.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

2. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

2.3 სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

შემდგომი შეფასება

ფინანსური ვალდებულებების შეფასება დამოკიდებულია მათ კლასიფიკაციაზე:

სესხები და გადასახდელი ანგარიშები

თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, პროცენტიანი სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშების შემდგომი შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. შემოსულობისა და ზარალის აღიარება ხდება სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში ვალდებულების აღიარების შეწყვეტის დროს, აგრეთვე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით დარიცხული ამორტიზაციის პროცესში.

ამორტიზებული ღირებულება გამოიანგარიშება შესყიდვის ყოველგვარი დისკონტის ან პრემიის, აგრეთვე იმ საზღაურების თუ დანახარჯების გათვალისწინებით, რომლებიც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის განუყოფელი ნაწილია. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით დარიცხული ცვეთა აისახება სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯების ნაწილში.

აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებული ფინანსური ვალდებულება ჩანაცვლდება სხვა ვალდებულებით იმავე კრედიტორის წინაშე, რომელსაც მეტწილად განსხვავებული პირობები აქვს ან თუ არსებული ვალდებულების პირობები მეტწილად შეიცვლება, ასეთი ჩანაცვლება ან ცვლილება აღირიცხება, როგორც საწყისი ვალდებულების აღიარების შეწყვეტა და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო განსხვავება შესაბამის საბალანსო ღირებულებებს შორის აისახება სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

2. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

2.3 სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(iii) ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგაქვითვა

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები ურთიერთგაქვითება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ, თუ არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგაქვითვის იურიდიული უფლება და არსებობს აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგაქვითვის ან ერთდროულად აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულებების დაფარვის სურვილი.

(iv) ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

ჯგუფი ფინანსურ ინსტრუმენტებს სამართლიანი ღირებულებით აფასებს თითოეული საბალანსო ანგარიშის შედგენის თარიღისთვის.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება იმ დაშვებას ეყრდნობა, რომ აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგება შედგება:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების მთავარ ბაზარზე, ან
- ▶ მთავარი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

მთავარი ან ყველაზე სახარბიელო ბაზარი ჯგუფისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს.

აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით.

არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

ჯგუფი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძევა, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს საბაზრო მონაცემებს და მინიმალურად - არასაბაზრო მონაცემებს.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

2. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

2.3 სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან წარმოდგენილია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე, რომელიც მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკოტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე;
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- ▶ დონე 3 – ღირებულებითი შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის განსაზღვრა.

კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების იერარქიის ერთი დონიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს ჯგუფი განსაზღვრავს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

სამართლიანი ღირებულების შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენის მიზნით, ჯგუფმა განსაზღვრა აქტივებისა და ვალდებულებების კლასები მათი დანიშნულების, მახასიათებლების და რისკების, ასევე სამართლიანი ღირებულების ზემოაღნიშნულ იერარქიაში მათი დონის საფუძველზე.

(თ) სასაქონლო-მატერიალური მარაგები

მასალები, სათადარიგო ნაწილები და სხვა მოხმარების საგნები ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით. თვითღირებულება განისაზღვრება შესყიდვის ღირებულებით, რომელსაც ემატება ტრანსპორტირებისა და ჩატვირთვა-გადმოტვირთვის ხარჯები.

წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება გამოითვლება, როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში სავარაუდო გასაყიდ ფასს გამოკლებული დასრულების და რეალიზაციის სავარაუდო ხარჯი. სასაქონლო-მატერიალური მარაგები ხარჯებად ტარდება „პირველი შემოსული პირველი გადის“ (ფიფო) მეთოდის გამოყენებით.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

2. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

2.3 სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(ი) არაფინანსური აქტივების ტესტირება გაუფასურებაზე

ჯგუფი ანგარიშგების თითოეული თარიღისთვის აფასებს, არსებობს თუ არა აქტივის შესაძლო გაუფასურების ნიშნები. ასეთი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში ჯგუფი განსაზღვრავს აქტივის აღდგენით ღირებულებას. აქტივის აღდგენითი ღირებულება არის აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის გასვლასთან დაკავშირებული დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებასა და მის გამოყენების ღირებულებას შორის უდიდესი და განისაზღვრება თითოეული აქტივისთვის ცალკე. როდესაც აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება გადააჭარბებს მის აღდგენით ღირებულებას, აქტივი ითვლება გაუფასურებულად და დაიყვანება მის აღდგენით ღირებულებამდე.

გამოყენების ღირებულების შესაფასებლად სავარაუდო მომავალი ფულადი ნაკადების დღევანდელ ღირებულებამდე დისკონტირება ხდება დაბეგვრამდელი დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ასახავს ფულის დროითი ღირებულების არსებულ საბაზრო შეფასებებს და აქტივისთვის დამახასიათებელ რისკებს. გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებული სამართლიანი ღირებულების გამოთვლა ხდება ბოლოდროინდელი საბაზრო გარიგებების გათვალისწინებით. ამ გამოთვლების დასაბუთება ხდება შეფასების კოეფიციენტებით ან სამართლიანი ღირებულების სხვა ხელმისაწვდომი მაჩვენებლებით.

ჯგუფი გაუფასურებას დეტალური ბიუჯეტებისა და ფინანსური პროგნოზების საფუძველზე გამოითვლის. ასეთი ბიუჯეტები და ფინანსური პროგნოზები ჩვეულებრივ 13-წლიან პერიოდს მოიცავს. უფრო ხანგრძლივი პერიოდისთვის გამოითვლება გრძელვადიანი ზრდის ტემპი, რომელიც გამოიყენება ცამეტი წლის შემდგომი ფულადი ნაკადების პროგნოზირებისთვის.

უწყვეტი ოპერაციების გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი, სასაქონლო-მატერიალური მარაგების გაუფასურების ჩათვლით, აღიარებულია სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგების ხარჯების კატეგორიებში გაუფასურებული აქტივის ფუნქციის შესაბამისად, გარდა იმ ქონებისა, რომელიც მანამდე გადაფასდა და გადაფასება აისახა სხვა სრულ შემოსავალში. ასეთ შემთხვევაში გაუფასურების აღიარებაც სხვა სრულ შემოსავალში მოხდება ნებისმიერი მანამდე მომხდარი გადაფასების თანხამდე.

(კ) ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულად სახსრებს მიეკუთვნება ნაღდი ფულის ნაშთი სალაროში და ბანკში. ნაღდი ფული ბანკში გულისხმობს პროცენტთან მიმდინარე ანგარიშებს.

ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგების მიზნებისთვის ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები შედგება ბანკში და სალაროში ნაღდი ფულის ნაშთებისგან.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

2. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

2.3 სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(ლ) ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ჯგუფს წარსული მოვლენების გამო აქვს მიმდინარე იურიდიული თუ პრაქტიკიდან გამომდინარე ვალდებულება და მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება ვალდებულების დასაფარად. ასევე, შესაძლებელია ვალდებულების თანხის სანდოდ განსაზღვრა. ანარიცხებთან დაკავშირებული ხარჯები წარმოდგენილია სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში ნებისმიერი ანაზღაურების გამოკლებით.

(მ) არამატერიალური აქტივები

ცალკეული არამატერიალური აქტივი პირველადი აღიარებისას აღირიცხება თვითღირებულებით. საწარმოთა გაერთიანებისას შეძენილი არამატერიალური აქტივების ღირებულება წარმოადგენს მათ სამართლიან ღირებულებას შესყიდვის თარიღისათვის.

ჯგუფის შიგნით წარმოქმნილი არამატერიალური აქტივების კაპიტალიზაცია, გარდა კაპიტალიზებული კვლევა-განვითარების ხარჯებისა, არ ხდება და შესაბამისი ხარჯი აისახება იმ პერიოდის მოგებაში ან ზარალში, რომლის განმავლობაშიც ეს ხარჯი გაიწია.

არამატერიალური აქტივების სასარგებლო გამოყენების ვადა განსაზღვრული ვადით ფასდება და მაქსიმალური ვადა 49 წელია.

შეზღუდული სასარგებლო ვადის მქონე არამატერიალური აქტივების ამორტიზება ხდება ეკონომიკური მომსახურების ვადის პერიოდში და გაუფასურების ოდენობის დასადგენად გადაფასდება მაშინ, როდესაც რამე მიანიშნებს ამ არამატერიალური აქტივის შესაძლო გაუფასურებაზე.

ამორტიზაციის პერიოდი და მეთოდი სასარგებლო გამოყენების შეზღუდული ვადის მქონე არამატერიალური აქტივის შემთხვევაში მინიმუმ ყოველი ანგარიშგების პერიოდის ბოლოს გადაისინჯება. მოსალოდნელი სასარგებლო გამოყენების ვადის ან აქტივიდან მიღებული სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მოსალოდნელი ათვისების ცვლილება აღირიცხება ამორტიზაციის პერიოდის ან მეთოდის შესაბამისად შეცვლით და განიხილება, როგორც სააღრიცხვო შეფასებებში მომხდარი ცვლილება. შეზღუდული ვადის მქონე არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ხარჯის აღიარება ხდება სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში არამატერიალური აქტივების ფუნქციების შესაბამის ხარჯის კატეგორიაში.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

2. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

2.3 სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ჯგუფი არ ფლობს სასარგებლო გამოყენების შეუზღუდავი ვადის მქონე არამატერიალურ აქტივებს.

არამატერიალური აქტივების აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი ფასდება, როგორც გასხვისების შედეგად მიღებულ წმინდა შემოსავალსა და აქტივის საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობა და მისი აღიარება ხდება სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, როდესაც აქტივის აღიარება წყდება.

(6) გარიგებები საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ პირებთან

საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ პირებთან ყველა გარიგება ფასდება თვითღირებულებით, თუ სხვა რამეს არ ითვალისწინებს ფასს, მაგალითად ფასს (IFRS) 2 „წილობრივი გადახდა“ ან ბასს (IAS) 39 „ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება“. იმ შემთხვევაში, თუ გარიგებები არ შეიცავს საზღაურს, მაშინ მათი ღირებულება ნულით ფასდება.

2.4 ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებით შენიშვნებში

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და მათი ინტერპრეტაცია

მიღებული სააღრიცხვო პოლიტიკა შეესაბამება წინა ფინანსური წლის პოლიტიკას გარდა შემდეგი ახალი და შეცვლილი ფასს და ფაისკ ინტერპრეტაციებისა, რომლებიც 2017 წლის 1 იანვრიდან შევიდა ძალაში:

- ▶ ცვლილებები ბასს 7-ში „ფულადი ნაკადების ანგარიშგება“: ინფორმაციის გახსნის ინიციატივა;
- ▶ ცვლილებები ბასს (IAS) 12-ში „მოგებიდან გადასახადები: გადავადებული საგადასახადო აქტივების აღიარება არარეალიზებულ ზარალთან მიმართებით“;
- ▶ ცვლილებები ფასს (IFRS) 12-ში „სხვა საწარმოში მონაწილეობის განმარტებითი შენიშვნები: ფასს 12-ში ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნების განმარტება“.

ბასს 7-ში შესული ცვლილებების თანახმად, საწარმოებს ევალებათ ინფორმაციის წარმოდგენა საფინანსო საქმიანობის შედეგად ვალდებულებებში მომხდარი ცვლილებების შესახებ, როგორც ფულადი ნაკადებით განპირობებული ცვლილებების, ისე არაფულადი ცვლილებების (როგორიცაა საკუროს სხვაობიდან მიღებული შემოსულობა ან ზარალი) ჩათვლით. კომპანიამ 25-ე შენიშვნაში წარმოადგინა როგორც მიმდინარე, ისე შედარებადი პერიოდის ინფორმაცია. დანარჩენ სტანდარტებსა და ცვლილებებს გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

2. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

2.4 ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებით შენიშვნებში (გაგრძელება)

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა

სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღისთვის ჯერ ძალაში არ შესულა, მოცემულია ქვემოთ. ჯგუფი ამ სტანდარტების მიღებას შეძლებისდაგვარად აპირებს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

ფასს (IFRS) 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“

2014 წლის ივლისში, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭომ (ბასსს) გამოსცა ფასს 9-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები“ ბოლო ვერსია, რომელიც ანაცვლებს ბასსს 39-ს „ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება“ და ფასს 9-ის ყველა წინა ვერსიას. ფასს 9 ფინანსური ინსტრუმენტების პროექტის ბუღალტრული აღრიცხვის სამივე ასპექტს აერთიანებს: კლასიფიკაცია და შეფასება, გაუფასურება და ჰეჯირების აღრიცხვა. ფასს 9 ძალაშია 2018 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური პერიოდებისათვის, ამასთან დაშვებულია უფრო ადრე გამოყენებაც. გარდა ჰეჯირების აღრიცხვისა, სავალდებულოა რეტროსპექტული გამოყენება, მაგრამ შედარებადი ინფორმაციის წარმოდგენა სავალდებულო არ არის. ჰეჯირების აღრიცხვის შემთხვევაში, მოთხოვნები, როგორც წესი, პერსპექტიულად გამოიყენება, გარკვეული იშვიათი გამონაკლისებით.

ჯგუფი აპირებს ახალი სტანდარტის მიღებას მისი ძალაში შესვლის სავალდებულო თარიღისთვის და არ გადაიანგარიშებს შედარებად ინფორმაციას. საერთო ჯამში, ფასს 9-ის მიღების შემდეგ ჯგუფი არ მოელის მნიშვნელოვან გავლენას თავისი ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაზე და კაპიტალზე.

(ა) კლასიფიკაცია და შეფასება

ფასს 9-ის მიღება იმოქმედებს ჯგუფის ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციასა და შეფასებაზე, მაგრამ გავლენას არ იქონიებს ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაციასა და შეფასებაზე. სავაჭრო დებიტორულ ანგარიშებს ჯგუფი ფლობს იმისათვის, რომ მიიღოს ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული ფულადი სახსრები და მოსალოდნელია, რომ დებიტორული ანგარიშები წარმოშობს მხოლოდ ძირითადი თანხის დაფარვასთან დაკავშირებულ ფულად ნაკადებს. ამრიგად, ჯგუფი მოელის, რომ ეს აქტივები ფასს 9-ის მიხედვითაც ამორტიზებული ღირებულებით აღირიცხება.

ჯგუფმა გააანალიზა ამ ინსტრუმენტებისთვის დამახასიათებელი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები და დაასკვნა, რომ ისინი აკმაყოფილებს ფასს 9-ის მიხედვით ამორტიზებული ღირებულებით შეფასების კრიტერიუმებს. ამიტომ ამ ინსტრუმენტების ხელახლა კლასიფიკაცია სავალდებულო არ არის.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

2. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

2.4 ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებით შენიშვნებში (გაგრძელება)

(ბ) გაუფასურება

ფასს 9-ის მიხედვით, ჯგუფს ევალება მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების აღრიცხვა თავის ყველა სავალო ფასიან ქაღალდზე, სესხსა და სავაჭრო დებიტორულ ანგარიშზე, 12-თვიანი პერიოდისთვის ან მათი მთლიანი ვადისთვის. ჯგუფი გამოიყენებს გამარტივებულ მიდგომას და აღრიცხავს ყველა სავაჭრო დებიტორულ ანგარიშზე მოსალოდნელ ზარალს მათი მთლიანი ვადის განმავლობაში. ჯგუფი არ მოელის მნიშვნელოვან გავლენას თავის კაპიტალზე. მისი სესხები და მისაღები ანგარიშები არ არის უზრუნველყოფილი, მაგრამ გავლენის მასშტაბის დასადგენად იგი ჩაატარებს დამატებით დეტალურ ანალიზს, რომელიც გაითვალისწინებს ყველა გონივრულ და დამხმარე ინფორმაციას, საპროგნოზო ელემენტების ჩათვლით.

(გ) ჰეჯირების აღრიცხვა

ჯგუფს ამ ეტაპზე არ აქვს ჰეჯირების ურთიერთობა, ამიტომ იგი არ მოელის ფასს 9-ის გავლენას მისი შემოღების შედეგად.

ფასს (IFRS) 15 „შემოსავალი კლიენტებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან“

ფასს 15 გამოიცა 2014 წლის მაისში და განსაზღვრავს ხუთეტაპიან მოდელს, რომელიც გამოიყენება კლიენტებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან მიღებული შემოსავლების ასახვისთვის. ფასს 15-ის მიხედვით, შემოსავლების აღიარება მოხდება იმ ანაზღაურების ოდენობით, რომელსაც საწარმო მოელის კლიენტისთვის საქონლის ან მომსახურების მიწოდების სანაცვლოდ.

შემოსავლების ახალი სტანდარტი ჩაანაცვლებს ფასს-ის მიხედვით შემოსავლების აღიარების ყველა არსებულ წესს. სრული რეტროსპექტული გამოყენება ან მოდიფიცირებული რეტროსპექტული გამოყენება სავალდებულოა 2018 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. დასაშვებია უფრო ადრე გამოყენებაც. ჯგუფი აპირებს ახალი სტანდარტის მიღებას მისი ძალაში შესვლის თარიღისთვის სრული რეტროსპექტული მეთოდის გამოყენებით. 2017 წლის განმავლობაში ჯგუფმა ჩაატარა ფასს 15-ის დეტალური ანალიზი, რომლის მიხედვითაც, ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე მნიშვნელოვანი გავლენა არ გამოვლენილა.

ჯგუფის ძირითადი საქმიანობაა ნავთობის მიწოდება და მშრალი ტვირთის გადაზიდვის, შენახვის და საპორტო მომსახურება, მათ შორის ბუქსირით მომსახურება, სარეიდო სადგომის მომსახურება, მომსახურების მონიტორინგი და სხვ. თითოეულ კლიენტთან ერთი ყიდვა-გაყიდვის ხელშეკრულება დგება, რომელიც აწესებს ტარიფებს ჯგუფის მიერ გაწეული თითოეული მომსახურებისთვის.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

2. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

2.4 ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებით შენიშვნებში (გაგრძელება)

(ა) მომსახურების გაწევა

გადაზიდვიდან შემოსავალი ძირითადად მიიღება მომსახურების გაწევით დროის გარკვეულ მომენტში, როდესაც ნავთობპროდუქტების ჩატვირთვა ხდება გემებზე ან ვაგონ-ცისტერნებში. შემოსავლის აღიარება ხდება ყოველთვიურად მომსახურების ფაქტობრივად გაწეული მოცულობის საფუძველზე, შესაბამისი სახელშეკრულებო ტარიფის გამოყენებით. მშრალი ტვირთის გადაზიდვიდან და სანავსადგურო მომსახურებიდან მიღებული შემოსავლის აღიარება ხდება დროის გარკვეულ მომენტში მომსახურების გაწევიდან მომსახურების ფაქტობრივად გაწეული მოცულობის საფუძველზე, შესაბამისი სახელშეკრულებო ტარიფის გამოყენებით. ფასს 15-ის მიღება, სავარაუდოდ, არ იმოქმედებს ჯგუფის შემოსავლის აღიარების პრინციპებზე.

(ბ) წარდგენისა და განმარტებითი შენიშვნების მოთხოვნები

ფასს 15-ში უფრო დეტალურად არის ასახული წარდგენისა და განმარტებითი შენიშვნების მოთხოვნები, ვიდრე ახლანდელ ფასს-ში. წარდგენის მოთხოვნები საგრძნობლად განსხვავდება არსებული პრაქტიკისგან, თუმცა, ჯგუფის მიერ მიღებული შემოსავლის სპეციფიკური ხასიათის გამო, ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში განმარტებითი შენიშვნების მოცულობის მნიშვნელოვანი ზრდა მოსალოდნელი არ არის.

ფასს (IFRS) 16 „იჯარა“

ფასს (IFRS) 16 გამოიცა 2016 წლის იანვარში და ჩაანაცვლებს ბასს (IAS) 17-ს „იჯარა“, ფაისკ (IFRIC) 4-ს „როგორ განვსაზღვროთ, შეიცავს თუ არა შეთანხმება იჯარას“, იმკ (SIC) 15-ს „საოპერაციო იჯარა - სტიმულირება“ და იმკ (SIC) 27-ს „გარიგებების შინაარსის შეფასება, რომელიც შეიცავს იჯარის სამართლებრივ ფორმას“. ფასს (IFRS) 16-ში მოცემულია იჯარის აღიარების, შეფასების, წარდგენისა და განმარტებითი შენიშვნების პრინციპები და მოიჯარისგან მოითხოვს ყველა იჯარის აღრიცხვას საბალანსო უწყისზე, ბასს (IAS) 17-ის მიხედვით ფინანსური იჯარის აღრიცხვის ანალოგიურად. სტანდარტი ითვალისწინებს აღიარების ორ გამონაკლისს მოიჯარეებისთვის - „დაბალი ღირებულებები მქონე“ აქტივების (მაგ. პერსონალური კომპიუტერები) იჯარა და მოკლევადიანი იჯარა (ე. ი. იჯარა 12-თვიანი ან ნაკლები ვადით). საიჯარო ხელშეკრულების ძალაში შესვლის თარიღისთვის, მოიჯარე აღიარებს ვალდებულებას საიჯარო გადასახადის გადახდის თაობაზე (ე. ი. საიჯარო ვალდებულება) და აქტივს, რომელიც წარმოადგენს უფლებას შესაბამისი აქტივის გამოყენებაზე იჯარის ვადის განმავლობაში (ე. ი. აქტივის გამოყენების უფლება).

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

2. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

2.4 ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებით შენიშვნებში (გაგრძელება)

მოიჯარეები ვალდებულები არიან ცალკე აღიარონ საიჯარო ვალდებულების საპროცენტო ხარჯი და აქტივის გამოყენების უფლების საამორტიზაციო ხარჯი.

მოიჯარე ასევე ვალდებულია გარკვეული მოვლენების დადგომის შემთხვევაში (მაგ. იჯარის ვადის შეცვლა, სამომავლო საიჯარო გადასახადებში ცვლილება მათი განსაზღვრისთვის გამოყენებული ინდექსის ან განაკვეთის ცვლილების გამო) ხელახლა შეაფასოს საიჯარო ვალდებულება. მოიჯარე ზოგადად საიჯარო ვალდებულების ხელახლა შეფასების თანხას აღიარებს, როგორც აქტივის გამოყენების უფლების კორექტირებას. მოიჯარის აღრიცხვა ფასს 16-ის მიხედვით არსებითად არ განსხვავდება ბასს 17-ის თანახმად არსებული პრაქტიკისგან.

მოიჯარე გააგრძელებს ყველა იჯარის კლასიფიცირებას იმავე პრინციპით, როგორითაც ბასს 17-ის მიხედვით და გამოიყენებს ორი ტიპის იჯარას: საოპერაციოს და ფინანსურს. ფასს 16-ით როგორც მოიჯარეებს, ისე მოიჯარეებს ავალდებულებს უფრო დეტალური განმარტებითი შენიშვნების წარმოდგენას, ვიდრე ეს ბასს 17-ის თანახმად ხდებოდა.

ფასს 16 ძალაში შედის 2019 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ნებადართულია ნაადრევი გამოყენება, თუმცა საწარმოს მიერ ფასს 15-ის გამოყენებაზე ადრე არა. მოიჯარემ შეიძლება გადაწყვიტოს სტანდარტის გამოყენება მთლიანად რეტროსპექტული ან მოდიფიცირებული რეტროსპექტული მიდგომით. სტანდარტის გარდამავალი დებულებები გარკვეულ შეღავათებს ითვალისწინებს. ჯგუფი გააგრძელებს თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ფასს 16-ის პოტენციური გავლენის შეფასებას.

ყოველწლიური გაუმჯობესებები 2014-2016 წ.წ. ციკლი (გამოშვებული 2016 წლის დეკემბერში)

ფაისკ (IFRIC) ინტერპრეტაცია 22 „უცხოური ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები და წინასწარი გადახდა“

ინტერპრეტაციის თანახმად, წინასწარ გადახდასთან დაკავშირებული არაფულადი აქტივის ან არაფულადი ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას შესაბამისი აქტივის, ხარჯის ან შემოსავლის (ან მისი ნაწილის) თავდაპირველი აღიარების დროს გამოყენებული სპოტ სავალუტო კურსის განსაზღვრისას ოპერაციის თარიღად ჩაითვლება ის თარიღი, რომლითაც საწარმო თავდაპირველად აღიარებს წინასწარი გადახდით მიღებულ არაფულად აქტივს ან არაფულად ვალდებულებას. თანხის არაერთი წინასწარი გადახდის ან მიღების შემთხვევაში, საწარმომ თანხის თითოეული წინასწარი გადახდისთვის ან მიღებისთვის ცალკე უნდა განსაზღვროს ოპერაციის თარიღი. საწარმოებმა ეს ცვლილებები მთლიანად რეტროსპექტულად უნდა გამოიყენონ.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

2. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

2.4 ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებით შენიშვნებში (გაგრძელება)

ან საწარმოს შეუძლია ინტერპრეტაცია პერსპექტიულად გამოიყენოს ყველა აქტივისთვის, ხარჯისა და შემოსავლისთვის, რომლებიც აღიარებულია:

- (i) იმ საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისიდან, რომელშიც საწარმო პირველად იყენებს ინტერპრეტაციას, ან
- (ii) წინა საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისიდან, რომელიც წარმოდგენილია შედარებადი ინფორმაციის სახით იმ საანგარიშგებო პერიოდის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში, რომელშიც საწარმო პირველად იყენებს ინტერპრეტაციას.

ინტერპრეტაცია ძალაში შედის 2018 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ინტერპრეტაციის ნაადრევი გამოყენება ნებადართულია და უნდა მოხდეს მისი გაცხადება. თუმცა, ვინაიდან ჯგუფის არსებული პრაქტიკა შეესაბამება ინტერპრეტაციას, ჯგუფი არ მოელის, რომ ის რამე გავლენას მოახდენს თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ქვემოთ მოცემულია სხვა ცვლილებები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა, და რომლებიც ჯგუფზე არ ვრცელდება:

- ▶ ცვლილებები ფასს (IFRS) 10-სა და ბასს (IAS) 28-ში „*აქტივების გაყიდვა ან კაპიტალში შეტანა ინვესტორსა და მის მეკავშირე ან ერთობლივ საწარმოს შორის*“;
- ▶ ფასს (IFRS) 2 „*წილობრივი ინსტრუმენტებით გადახდის კლასიფიკაცია და შეფასება*“ – ცვლილებები ფასს 2-ში;
- ▶ ფასს (IFRS) 17 „*სადაზღვევო ხელშეკრულებები*“;
- ▶ საინვესტიციო ქონების გადაცემა – ცვლილებები ბასს 40-ში;
- ▶ ფასს (IFRS) 1 „*ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების პირველად გამოყენება*“ – მოკლევადიანი გამონაკლისების გაუქმება მათთვის, ვინც ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტებს პირველად იყენებს (ყოველწლიური გაუმჯობესებები 2014-2016 წლების ციკლი (გამოშვებული 2016 წლის დეკემბერში));
- ▶ ბასს (IAS) 28 „*ინვესტიციები მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში*“ – განმარტება, რომ ინვესტიციის ობიექტების სამართლიანი ღირებულებით შეფასება მოგებაში ან ზარალში ასახვით თითოეული ინვესტიციის შემთხვევაში ინდივიდუალურად უნდა მოხდეს;
- ▶ ფასს 9-ის (IFRS 9) „*ფინანსური ინსტრუმენტები*“ გამოყენება ფასს 4-თან (IFRS 4) „*სადაზღვევო კონტრაქტები*“ ერთად - ცვლილებები ფასს 4-ში;
- ▶ ფაისკ (IFRIC) 23-ის ინტერპრეტაცია - „*მოგების გადასახადით დაბეგვრასთან დაკავშირებული გაურკვევლობა*“.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ხელმძღვანელობის მხრიდან მოითხოვს გარკვეულ გადაწყვეტილებებს, შეფასებებსა და დაშვებებს, რაც გავლენას ახდენს ანგარიშგებაში წარმოდგენილი შემოსავლის, ხარჯების, აქტივებისა და ვალდებულებების ოდენობაზე და ასევე პირობითი ვალდებულებების გაცხადებაზე ანგარიშგების პერიოდის ბოლოსთვის. თუმცა ამ დაშვებებისა და შეფასებების სუბიექტური ხასიათის გამო შეიძლება მნიშვნელოვანი კორექტირებების შეტანა გახდეს საჭირო მომავალი პერიოდების აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში.

მოსაზრებები

ქვემოთ წარმოდგენილია ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკის გატარების პროცესში ხელმძღვანელობის განსჯა, რომელიც ყველაზე მეტად მოქმედებს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე:

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებები - ჯგუფი, როგორც მემკვიდრე

ჯგუფს კიდევ ერთი საიჯარო შეთანხმება აქვს დადებული შპს „ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალთან“ მე-4, მე-5, მე-6 ნავმისადგომების, საბორნე ტერმინალის, გარკვეული მანქანა-დანადგარებისა და აღჭურვილობის, ასევე 13.6 ჰექტარის მიწის ნაკვეთის იჯარით გადაცემაზე. საიჯარო შეთანხმება 2007 წლის აპრილში გაფორმდა 48 წლიანი ვადით, რომელიც 2055 წლის 30 ივნისს იწურება. ჯგუფმა ამ შეთანხმებების პირობების შეფასების შედეგად დაადგინა, რომ მას მოიჯარისთვის გადაცემული აქვს ამ ქონების საკუთრებასთან დაკავშირებული ყველა მნიშვნელოვანი რისკი და სარგებელი, გარდა მიწის ნაკვეთისა. შესაბამისად, ჯგუფმა საიჯარო გადასახდელები გადაანაწილა ფინანსურ და საოპერაციო იჯარების ელემენტებს შორის, თითოეული ელემენტის იჯარის უფლებით ფლობის სამართლიანი ღირებულებების პროპორციულად (22.3 შენიშვნა).

იჯარების კლასიფიკაციასთან დაკავშირებული განსჯა გავლენას ახდენს მათი აღრიცხვაზე და შეიძლება ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე არსებითად იმოქმედოს.

შეფასებები და დაშვებები

მომავალთან დაკავშირებით გაკეთებული ძირითადი დაშვებები და შეფასებები და ასევე სხვა განუსაზღვრელობები საანგარიშო თარიღისათვის, რომელთა გამოც მომავალ ფინანსურ წელს შეიძლება საჭირო გახდეს მნიშვნელოვანი კორექტირების შეტანა აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში, აღწერილია ქვემოთ. ჯგუფმა თავისი დაშვებებისა და შეფასებების საფუძვლად გამოიყენა ის ინფორმაცია, რომელიც ხელმისაწვდომი იყო ფინანსური ანგარიშგების მომზადების დროს. თუმცა არსებული გარემოებები და დაშვებები მომავალ მოვლენებთან დაკავშირებით შეიძლება შეიცვალოს ბაზარზე ან გარემოებებში ისეთი ცვლილებების გამო, რომლებიც არ ექვემდებარება ჯგუფის კონტროლს. ასეთი ცვლილებები დაშვებებში აისახება მათი დადგომისთანავე.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

(i) ძირითადი საშუალებების გაუფასურება

ჯგუფის ძირითადი საშუალებების გაუფასურება შემოწმდა 2017 წლის 31 ივლისისთვის. გაუფასურების შემოწმებაში გამოყენებული მნიშვნელოვანი შეფასებები წარმოდგენილია მე-11 შენიშვნაში.

(ii) უიმედო დებიტორული დავალიანების გაუფასურების რეზერვი

ჯგუფი ყოველი საანგარიშგებო თარიღისათვის აფასებს, არსებობს თუ არა ფინანსური აქტივის გაუფასურების ობიექტური ნიშნები. ასეთი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში, აქტივის საბალანსო ღირებულება მცირდება გაუფასურების რეზერვის ანგარიშის მეშვეობით და დანაკარგის თანხა აისახება მიმდინარე პერიოდის ხარჯებში.

ხელმძღვანელობის შეფასებით, 6,820,952 აშშ დოლარის (2016 წ.: 3,518,123 აშშ დოლარი; 2016 წლის 1 იანვარი: 124,649 აშშ დოლარი) ოდენობის უიმედო თანხების რეზერვი ყველაზე ზუსტად ასახავს დებიტორული დავალიანების გაუფასურებით გამოწვეულ შესაძლო დანაკარგებს (მე-14 შენიშვნა).

დარიცხული გადასახადის ანარიცხები

2015 წლის 4 დეკემბერს ჯგუფმა მიიღო საგადასახადო შემოწმების აქტის პროექტი, რომლითაც საქართველოს შემოსავლების სამსახურმა მას დაარიცხა 2,810,135 აშშ დოლარის ოდენობის დამატებითი გადასახადები და ჯარიმა 2010-2014 წლებისთვის. ამ შეფასებასთან დაკავშირებით შესაძლო ეკონომიკური გადინების მაქსიმალური სიზუსტით ვარაუდის შედეგად ჯგუფმა 517,089 აშშ დოლარი დარიცხა (მე-20 შენიშვნა).

4. ფუნქციონირებადი საწარმო

2017 წლის 31 დეკემბრისთვის ჯგუფის წმინდა მიმდინარე ვალდებულებები შეადგენდა 85,103,903 აშშ დოლარს (2016 წ.: 79,987,372 აშშ დოლარი; 2016 წლის 1 იანვარი: 70,479,363 აშშ დოლარი). მიმდინარე ვალდებულებების ძირითადი კომპონენტია საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოების მიმართ არსებული სასესხო და სხვა დავალიანება. საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული კომპანიების მიმართ ვალდებულებების მნიშვნელოვანი ნაწილი არასაოპერაციო ხასიათისაა და წარმოშობილია 2009 წელს ჯგუფის რეორგანიზაციის პროცესში. 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის წმინდა მიმდინარე პოზიცია მესამე მხარეების მიმართ დადებითი იყო და შეადგენდა 3,767,103 აშშ დოლარს (2016 წ.: 5,208,590 აშშ დოლარი, 2016 წლის 1 იანვარი: 7,705,601 აშშ დოლარი).

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. ფუნქციონირებადი საწარმო

ხელმძღვანელობამ საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოსგან - პეტროტრანს ლიმიტედისგან მიიღო 2018 წლის 16 თებერვლით დათარიღებული წერილები, რომლებითაც კომპანია ადასტურებს, რომ არ მოითხოვს ამ თანხების დაფარვას, თუ ეს ჯგუფს ზიანს მიაყენებს. პეტროტრანს ლიმიტედის მიმართ ამ სუბორდინირებული ვალდებულებების მთლიანი ღირებულება 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის 89,116,959 აშშ დოლარს შეადგენდა (2016 წ.: 85,357,849 აშშ დოლარი; 2016 წლის 1 იანვარი: 80,239,267 აშშ დოლარი). გარდა ამისა, ხელმძღვანელობამ ყაზტრანსოილისგან მიიღო ფინანსური მხარდაჭერის წერილი, რომლითაც ეს უკანასკნელი ადასტურებს, რომ ყაზტრანსოილი, როგორც ჯგუფისა და პეტროტრანს ლიმიტედის მფლობელი, აპირებს, რომ ჯგუფს საქმიანობის გაგრძელების საშუალება მისცეს ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებების გამოშვების თარიღიდან მინიმუმ 12 თვის განმავლობაში.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ჯგუფი მომავალშიც დარჩება ფუნქციონირებად საწარმოდ და მოახდენს თავისი აქტივების რეალიზაციასა და ვალდებულებების დაფარვას ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში. მომზადების საფუძველი ახდენს დაშვებას, რომ საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმო არ მოითხოვს მიმდინარე ვალდებულებების გადახდას, მინიმუმ, 2019 წლის 31 მარტამდე, თუ ეს ჯგუფს ზიანს მიაყენებს.

5. შემოსავალი

	2017	2016
	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი
შემოსავალი ნავთობისა და ნავთობპროდუქტების		
გადატვირთვიდან	15,527,992	20,302,200
სანავსადგურო მოსაკრებელი და მომსახურების ღირებულება (ა)	9,104,339	9,466,946
მშრალი ტვირთების ტერმინალი (ბ)	5,069,662	6,300,706
საიჯარო შემოსავალი (22.1 შენიშვნა)	1,186,416	1,315,924
სხვა შემოსავალი	154,568	178,744
	31,042,977	37,564,520

(ა) სანავსადგურო მოსაკრებელი და მომსახურების ღირებულება მოიცავს შემოსავალს გემებისთვის გაწეული მომსახურებიდან. ისინი მოიცავს შემდეგს: ნავსადგურში შემოსვლის მოსაკრებელი, ნავმისადგომის მოსაკრებელი, სარეიდო სადგომის მოსაკრებელი, ბუქსირით მომსახურების, სანიტარული მომსახურების, წყლით მომარაგების და სხვ. ღირებულება.

(ბ) ტერმინალი განკუთვნილია სამოცი ათას ტონამდე წონის ტვირთამწეობის გემებიდან მშრალი ტვირთის გადმოტვირთვისთვის. ტერმინალი სპეციალიზებულია ნაყარი და გენერალური ტვირთების დამუშავებაზე. დატვირთვა-გადმოტვირთვის სამუშაოები ხორციელდება პორტალური ამწეების მეშვეობით.

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

6. გაყიდული საქონლის თვითღირებულება

	2017	2016
	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი
დაქირავებულ მომუშავეთა გასამრჯელოები	9,716,220	9,998,621
ცვეთა და ამორტიზაცია	8,572,162	8,093,840
მასალის პირდაპირი დანახარჯი	5,606,778	5,070,788
ქონებისა და მიწის გადასახადი	1,370,070	1,248,381
შეკეთება და ტექნიკური მომსახურება	1,212,670	950,808
სახანძრო უსაფრთხოება და დაცვის სისტემა	1,180,283	1,231,918
ელექტროენერგია	631,215	568,615
იჯარის ხარჯი (22.2 შენიშვნა)	268,757	397,286
სხვა ხარჯები	861,128	806,058
	29,419,283	28,366,315

7. ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

	2017	2016
	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი
დაქირავებულ მომუშავეთა გასამრჯელოები	4,317,137	4,838,477
უიმედო დავალიანების ხარჯი (მე-14 შენიშვნა)	3,303,933	3,227,376
ანარიცხები ძირითად საშუალებებზე გადახდილი ავანსებისთვის (22.6 შენიშვნა)	1,801,409	–
პროფესიული მომსახურება	336,593	485,002
იჯარის ხარჯი (22.2 შენიშვნა)	327,760	457,161
ავანსების ჩამოწერა	127,338	–
მგზავრობის ხარჯი	123,987	190,515
ცვეთა და ამორტიზაცია	130,758	142,298
ადმინისტრაციული შენობების ტექნიკურ-სამეურნეო მომსახურება	45,798	53,267
სხვა ხარჯები	637,708	751,068
	11,152,421	10,145,164

8. ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლები და ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები

	2017	2016
	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი		
საპროცენტო შემოსავალი მიმდინარე ანგარიშებზე (მე-16 შენიშვნა)	38,465	131,517
საპროცენტო შემოსავალი ფინანსურ იჯარაზე (22.3 შენიშვნა)	37,090	34,274
საკომისიო შემოსავალი გაცემული გარანტიებიდან	–	47,301
	75,555	213,092
ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები		
სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშების საპროცენტო ხარჯი (მე-18 შენიშვნა)	2,098,410	1,995,859
	2,098,410	1,995,859

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

9. სხვა არასაოპერაციო შემოსავალი და ხარჯები

	2017	2016
	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი
სხვა არასაოპერაციო შემოსავალი		
შემოსავალი მაზუთის გაყიდვიდან	3,467,847	–
შემოსავალი დიზელის საწვავის გაყიდვიდან	2,371,329	–
გადახდილი მოგების გადასახადის ანაზღაურება (ა)	129,196	842,210
შემოსავალი ჯარიმებიდან (ბ)	–	1,908,987
სხვა	161,842	264,355
	6,130,214	3,015,552
სხვა არასაოპერაციო ხარჯები		
გაყიდული მაზუთის თვითღირებულება	3,247,906	–
გაყიდული დიზელის საწვავის თვითღირებულება	2,404,621	–
ქველმოქმედებაზე გაწეული ხარჯები	208,108	271,306
ძირითადი საშუალებების ჩამოწერასთან დაკავშირებული ზარალი	144,161	145,986
საგადასახადო შემოწმების შედეგად დარიცხული ანარიცხები (მე-20 შენიშვნა)	–	504,508
საიჯარო ქონების გაუმჯობესების ხარჯი	–	145,000
სხვა	199,373	951,830
	6,204,169	2,018,630

(ა) ჯგუფს აღნაზღაურდა საგადასახადო ორგანოებისთვის მოიჯარის სახელით გადახდილი ქონების გადასახადი (22.3 შენიშვნა).

(ბ) 2016 წელს კლიენტებს ჯარიმა დაერიცხათ იმისათვის, რომ არ დააკმაყოფილეს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული მოთხოვნა ნავთობპროდუქტების გადატვირთვის მინიმალური მოცულობის შესახებ.

10. მოგების გადასახადი

2016 წლის ივნისში საქართველოს საგადასახადო კანონში ცვლილებები შევიდა მოგების გადასახადთან დაკავშირებით. ცვლილებები ძალაში შევიდა 2017 წლის 1 იანვრიდან და გავრცელდა საქართველოში მოქმედ ყველა კომპანიაზე, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, რომლებისთვისაც ძალაში შესვლის თარიღი 2019 წლის 1 იანვრით განისაზღვრა. ახალი ნორმატიული აქტების თანახმად, მოგების გადასახადით იბეგრება დივიდენდების სახით იმ მფლობელებზე განაწილებული მოგება, რომლებიც არიან ფიზიკური პირები ან არარეზიდენტები საქართველოში, და არა მიღებული მოგება. დივიდენდების განაწილებაზე გადასახდელი გადასახადის ოდენობა გამოითვლება განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. საქართველოს რეზიდენტ კომპანიებს შორის დივიდენდების განაწილება 2017 წლიდან არ იბეგრება მოგების გადასახადით. თუმცა, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 103-ე ნაწილის თანახმად, 2008-2016 წლების პერიოდების მოგების განაწილება რეზიდენტ კომპანიაზე, რომელიც 2017 წლის 1 იანვარისთვის გაუნაწილებელია, ასევე ითვლება მოგების განაწილებად და, შესაბამისად, იბეგრება გადასახადით. კომპანიებს უფლება აქვთ, ჩაითვალონ

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

10. მოგების გადასახადი (გაგრძელება)

2008-2016 წლებში მიღებული მოგებიდან განაწილებულ დივიდენდებთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ვალდებულება, არსებული ნორმატიული აქტების მიხედვით შესაბამისი პერიოდისთვის გადახდილი მოგების გადასახადის ოდენობით. ცვლილებების ამოქმედების შემდეგ, 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფმა მთლიანად შეაბრუნა თავისი გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ბასს 12-ის „მოგებიდან გადასახადები“ შესაბამისად, რათა გადავადებული გადასახადები შეაფასოს 0%-იანი საგადასახადო განაკვეთით, რომელიც მოქმედებს გაუნაწილებელ მოგებაზე 2017 წლის 1 იანვრიდან.

2016 წლის განმავლობაში, ბათუმის საზღვაო ნავსადგურმა კომპანიისთვის გამოაცხადა დივიდენდები 2016 წლამდე მიღებული მოგებიდან. 2017 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით, გადასახდელი დივიდენდები შეადგენდა 4,050,613 აშშ დოლარს. 2017 წელს ჯგუფმა აღიარა ამ დავალიანებაზე დარიცხული მოგების გადასახადი 128,896 აშშ დოლარის ოდენობით სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

2016 წელს ჯგუფმა აღიარა გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების შებრუნების შედეგად მიღებული 2,745,389 აშშ დოლარის მოგების გადასახადის სარგებელი მოგებაში ან ზარალში და 2,304,549 აშშ დოლარის სარგებელი სხვა სრულ შემოსავალში (რადგან ის უკავშირდებოდა სხვა სრულ შემოსავალში მანამდე აღიარებულ მუხლებს).

მოგების გადასახადის (ხარჯი)/სარგებელი მოიცავს შემდეგს:

	2017	2016
	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი
მოგების გადასახადის (ხარჯი)/სარგებელი წლის განმავლობაში		
დროებითი სხვაობების წარმოქმნასა და გაუქმებასთან დაკავშირებული გადავადებული საგადასახადო სარგებელი	–	2,745,389
მიმდინარე მოგების გადასახადის გადაფასება წინა პერიოდებისთვის	(7,872)	–
მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი	(128,896)	(951,049)
სულ მოგების გადასახადის (ხარჯი)/სარგებელი წლის განმავლობაში	(136,768)	1,794,340
სხვა სრულ შემოსავალზე დარიცხული მოგების გადასახადის სარგებელი		
ძირითადი საშუალებების გადაფასება	–	2,304,549
სხვა სრულ შემოსავალზე დარიცხული მოგების გადასახადის სარგებელი, სულ	–	2,304,549

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

11. მოგების გადასახადი (გაგრძელება)

მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული მოგების გადასახადის განაკვეთისგან. კანონმდებლობით გათვალისწინებულ და რეალურ განაკვეთებზე დაყრდნობით მოგების გადასახადის (ხარჯის)/სარგებლის შეჯერება ასეთია:

	2017	2016
	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი
წმინდა დივიდენდები / დასაბეგრი მოგება	–	5,414,419
კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთი	15/85	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთით	–	(812,163)
შიდაჯგუფური შემოსავალი დივიდენდის სახით	(128,896)	1,131,376
სხვა გამოუქვითავი ხარჯები	–	(409,496)
საკურსო გაქვითვებით გამოწვეული სხვაობები	–	793,058
საგადასახადო კანონმდებლობაში შესული ცვლილების ეფექტი	–	1,091,565
მიმდინარე მოგების გადასახადის გადაფასება წინა წლებისთვის	(7,872)	–
მოგების გადასახადის (ხარჯი)/სარგებელი	(136,768)	1,794,340

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები
(გაგრძელება)

10. მოგების გადასახადი (გაგრძელება)

გადავადებული გადასახადი უკავშირდება შემდეგს:

	1 იანვარი, 2016 წ. აშშ დოლარი	ცვლილება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ასახვით აშშ დოლარი	ცვლილება სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით აშშ დოლარი	31 დეკემბერი, 2016-2017 წ.წ. აშშ დოლარი
გადავადებული საგადასახადო აქტივი				
ინვესტიცია შვილობილ კომპანიაში	2,011,200	(2,011,200)	–	–
საგადასახადო ზარალის მომდევნო პერიოდზე გადატანა	108,834	(108,834)	–	–
არარეზიდენტებისგან მიღებულ სესხზე გადაუხდელი პროცენტი	285,788	(285,788)	–	–
დებიტორული დავალიანება	1,293,407	(1,293,407)	–	–
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება	2,311,684	(2,311,684)	–	–
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	112,613	(112,613)	–	–
	6,123,526	(6,123,526)	–	–
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები				
გადავადებული საგადასახადო აქტივების რეზერვი	(5,969,648)	5,969,648	–	–
ძირითადი საშუალებები	(5,203,816)	2,899,267	2,304,549	–
	(11,173,464)	8,868,915	2,304,549	–
წმინდა გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	(5,049,938)	2,745,389	2,304,549	–

11. ძირითადი საშუალებები

	მიწა	შენობები და ნაგებობები	ტრანსპორტი	მანქანა- დანადგარები და აღჭურვილობა	სხვა ძირითადი საშუალებები	დაუმთავრებელი მშენებლობა	სულ
	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი
2016 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	47,047,981	68,620,223	34,193,960	12,962,122	1,729,876	5,412,104	169,966,266
შემოსვლები	–	149,736	8,929	1,563	1,143	13,658,335	13,819,706
დაუმთავრებელი მშენებლობიდან გადატანა	–	4,562,491	5,214,623	647,791	324,101	(10,749,006)	–
გასვლები	–	(93,224)	(41,395)	(156,604)	(37,078)	(70,726)	(399,027)
შიდა გადაცემა (ა)	–	(18,222,715)	(12,151,368)	(3,590,230)	(1,085,139)	–	(35,049,452)
გადაფასება (გადაფასების რეზერვში ასახვით)	(5,422,947)	18,325,999	5,457,544	882,063	147,848	4,452	19,394,959
აღრიცხული გაუფასურების შემოზღუდვა	–	1,366,795	(1,520,892)	791,514	(112,321)	(27,770)	497,326
საკუროს სხვაობები	–	(2,238,614)	(1,397,909)	(594,619)	(124,073)	(29,773)	(4,384,988)
2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	41,625,034	72,470,691	29,763,492	10,943,600	844,357	8,197,616	163,844,790
შემოსვლები	–	–	–	–	–	3,328,903	3,328,903
დაუმთავრებელი მშენებლობიდან გადატანა	–	6,052,377	2,475,712	567,000	175,694	(9,270,783)	–
გასვლები	–	(36,586)	(37,232)	(71,000)	(54,881)	(3,225)	(202,924)
საკუროს სხვაობები	–	184,309	249,394	101,501	4,018	287,515	826,737
2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	41,625,034	78,670,791	32,451,366	11,541,101	969,188	2,540,026	167,797,506
ცვეთა და გაუფასურება							
2016 წლის 1 იანვრისთვის							
დარიცხული ცვეთა და გაუფასურება	–	15,083,722	10,054,327	2,687,612	1,067,749	–	28,893,410
ცვეთის დანარიცხი	–	4,004,962	2,755,914	1,180,826	170,455	–	8,112,157
გასვლები	–	(1,119)	(6,501)	(133,546)	(111,875)	–	(253,041)
შიდა გადაცემა (ა)	–	(18,222,715)	(12,151,368)	(3,590,230)	(1,085,139)	–	(35,049,452)
საკუროს სხვაობები	–	(36,330)	(29,689)	(34,295)	(1,986)	–	(102,300)
2016 წლის 31 დეკემბრისთვის დარიცხული ცვეთა	–	828,520	622,683	110,367	39,204	–	1,600,774
ცვეთის დანარიცხი	–	4,615,533	2,730,341	1,063,199	153,716	–	8,562,789
გასვლები	–	(610)	(11,167)	(4,000)	(3,311)	–	(19,088)
საკუროს სხვაობები	–	(16,888)	(33,350)	(11,372)	(388)	–	(61,998)
2017 წლის 31 დეკემბრისთვის დარიცხული ცვეთა	–	5,426,555	3,308,507	1,158,194	189,221	–	10,082,477
წმინდა საბალანსო ღირებულება							
1 იანვარი, 2016 წ.	47,047,981	53,536,501	24,139,633	10,274,510	662,127	5,412,104	141,072,856
31 დეკემბერი, 2016 წ.	41,625,034	71,642,171	29,140,809	10,833,233	805,153	8,197,616	162,244,016
31 დეკემბერი, 2017 წ.	41,625,034	73,244,236	29,142,859	10,382,907	779,967	2,540,026	157,715,029

(ა) შიდა გადაცემა უკავშირდება გადაფასების თარიღისთვის დაგროვილ ცვეთას, რომელიც გაიქცითა გადაფასებული აქტივების საერთო საბალანსო ღირებულებასთან.

11. ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

ჯგუფმა დაიქირავა დამოუკიდებელი გარეშე ექსპერტი თავისი ძირითადი საშუალებების გაუფასურების შესამოწმებლად 2017 წლის 31 ივლისის მდგომარეობით. ჯგუფის კომპონენტები განაწილდა ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ორ ერთეულზე – შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“ და შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგურზე“. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების აქტივების ანაზღაურებადი ღირებულების გამოთვლასთან ერთად, შემფასებელმა ასევე იანგარიშა დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მოდელი შემოსავლის მეთოდის გამოყენებით. ძირითადი საშუალებების გამოყენების ღირებულება განისაზღვრა, როგორც ბიზნესის ღირებულება, რომელიც დაკორექტირებულია წმინდა საბრუნავი კაპიტალის და არასპეციალიზებული ძირითადი საშუალებების სამართლიანი ღირებულების შესაბამისად. ფულადი ნაკადების პროგნოზი ემყარება უფროსი ხელმძღვანელობის მიერ 2017-2030 წლების პერიოდისთვის დამტკიცებულ ფინანსურ ბიუჯეტებს და საჯაროდ ხელმისაწვდომ მაკროეკონომიკურ ინფორმაციას. დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მოდელის გაანგარიშებისას შემფასებელმა ხელმძღვანელობის შემდეგი შეფასებები და დაშვებები გამოიყენა:

	დისკონტირების განაკვეთი	გრძელვადიანი ზრდის ტემპი
შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“	13%	1.9%
შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“	13.4%	1.9%

ანალიზის შედეგად აღმოჩნდა, რომ ჯგუფის ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულება თითქმის ემთხვევა მათ ანაზღაურებად ღირებულებას, ამიტომ გაუფასურება არ ასახულა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მოდელით მიღებული რიცხვი ყველაზე მგრძნობიარე შემდეგი ამოსავალი მონაცემების მიმართაა:

- ▶ კალამკასიდან და ჟემრუჟინიდან ნედლი ნავთობის გადატვირთვა 2023 წლის ნაცვლად 2025 წლიდან განაპირობებს გამოყენების ღირებულების 19,621,000 აშშ დოლარით შემცირებას;
- ▶ ნავთობის გადაზიდვის მოცულობის 5%-იანი კლება იწვევს გამოყენების ღირებულების 13,038,000 აშშ დოლარით შემცირებას;
- ▶ მშრალი ტვირთის გადაზიდვის მოცულობის 5%-იანი კლება იწვევს გამოყენების ღირებულების 4,944,000 აშშ დოლარით შემცირებას;
- ▶ კაპიტალის საშუალო შეწონილი ღირებულების 0.5%-იანი ზრდა იწვევს გამოყენების ღირებულების შემცირებას 9,096,000 აშშ დოლარით.

ძირითადი საშუალებები თვითღირებულების მოდელის გამოყენებით რომ შეფასებულიყო, მათი საბალანსო ღირებულება 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის 77,249,182 აშშ დოლარი იქნებოდა (2016 წ.: 77,863,632 აშშ დოლარი; 2016 წლის 1 იანვარი: 85,395,159 აშშ დოლარი).

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ძირითადი საშუალებების ნაწილი დაყადაღებულია შემოსავლების სამსახურის მიერ ჯგუფთან მიმდინარე საგადასახადო დავის შედეგად (22.6 შენიშვნა). ამასთან, ჯგუფის სხვადასხვა სასამართლო დავისთვის უზრუნველყოფის სახით დაგირავებული ძირითადი საშუალებების ნაწილი 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის 50,366,848 აშშ დოლარს გაუტოლდა (2016 წ.: 55,032,962 აშშ დოლარი) (22.6 შენიშვნა).

12. არამატერიალური აქტივები

	პროგრამული უზრუნ- ველყოფა	ლიცენზიები	უზუფრუქტის უფლება მიწაზე (ა)	მიწით სარგებლობის უფლება (ბ)	სულ
	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი
თვითღირებულება					
2016 წლის 1 იანვრის					
მდგომარეობით	243,323	38,036	–	3,856,504	4,137,863
შემოსვლები	14,613	37,417	309,073	–	361,103
საკურსო სხვაობები	(3,667)	(7,579)	(32,706)	(367,030)	(410,982)
2016 წლის 31 დეკემბრის					
მდგომარეობით	254,269	67,874	276,367	3,489,474	4,087,984
შემოსვლები	45,302	210,412	–	–	255,714
დაგროვილი ამორტიზაციის ჩამოწერა	(13,959)	–	–	–	(13,959)
საკურსო სხვაობები	1,184	(5,354)	5,821	73,500	75,151
2017 წლის 31 დეკემბრის					
მდგომარეობით	286,796	272,932	282,188	3,562,974	4,404,890
ამორტიზაცია და გაუფასურება					
2016 წლის 1 იანვრის					
მდგომარეობით	64,762	634	–	418,688	484,084
ამორტიზაცია	18,564	12,687	5,760	86,970	123,981
საკურსო სხვაობები	(2,800)	(1,403)	(609)	(49,052)	(53,864)
2016 წლის 31 დეკემბრის					
მდგომარეობით	80,526	11,918	5,151	456,606	554,201
ამორტიზაცია	32,541	16,224	9,316	82,050	140,131
დაგროვილი ამორტიზაციის ჩამოწერა	(13,959)	–	–	–	(13,959)
საკურსო სხვაობები	862	(272)	(192)	6,972	7,370
2017 წლის 31 დეკემბრის					
მდგომარეობით	99,970	27,870	14,275	545,628	687,743
წმინდა საბალანსო ღირებულება					
2016 წლის 1 იანვრის					
მდგომარეობით	178,561	37,402	–	3,437,816	3,653,779
წმინდა საბალანსო ღირებულება 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	173,743	55,956	271,216	3,032,868	3,533,783
წმინდა საბალანსო ღირებულება 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	186,826	245,062	267,913	3,017,346	3,717,147

- (ა) 2016 წლის განმავლობაში, ჯგუფმა გააფორმა უზუფრუქტის ხელშეკრულება სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოსთან საზღვაო პორტის მიდამოებში 1,182 კვ. მ. ფართის არასასოფლო-სამეურნეო მიწასა და შენობაზე საკუთრების უფლების 39 წლით გადაცემაზე. სანაცვლოდ, ჯგუფმა გადაიხადა გარკვეული საზოგადოებრივი სამუშაოების ღირებულება 309,073 აშშ დოლარის ოდენობით.
- (ბ) მიწით სარგებლობის უფლება ეხება ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთს, რომელიც ჯგუფს 49 წლის ვადით გადაეცა 2006 წლის 22 ივლისით დათარიღებული ხელშეკრულებით მართვის უფლების შესახებ.

13. სასაქონლო-მატერიალური მარაგები

31 დეკემბრისთვის სასაქონლო-მატერიალურ მარაგებში შედიოდა:

	31 დეკემბერი, 2017 წ.	31 დეკემბერი, 2016 წ.	1 იანვარი , 2016 წ.
	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	
სათადარიგო ნაწილები	1,606,896	1,526,966	2,028,593
საწვავი	1,089,694	3,677,835	912,775
სხვა	37,590	215,501	150,330
	2,734,180	5,420,302	3,091,698

14. სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება

31 დეკემბრის მდგომარეობით, სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება მოიცავდა შემდეგს:

	31 დეკემბერი, 2017 წ.	31 დეკემბერი, 2016 წ.	1 იანვარი, 2016 წ.
	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი
მესამე მხარეებისგან მისაღები სავაჭრო დებიტორული ანგარიშები	8,691,031	6,259,509	1,805,517
მოთხოვნები დაკავშირებული მხარეების მიმართ (21.1 შენიშვნა)	–	1,487	1,890,399
დებიტორული დავალიანების რეზერვი	(6,820,952)	(3,518,123)	(124,649)
	1,870,079	2,742,873	3,571,267

რეზერვის თანხაში ცვლილების შეჯერება შემდეგნაირად მოხდა:

	აშშ დოლარი
2016 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(124,649)
დარიცხვა წლის განმავლობაში	(3,227,376)
საკურსო სხვაობები	(166,098)
2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(3,518,123)
დარიცხვა წლის განმავლობაში (ა)	(3,303,933)
საკურსო სხვაობები	1,104
2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(6,820,952)

(ა) სავაჭრო მოთხოვნებზე, მათ შორის გადატვირთვის მომსახურების შედეგად წარმოშობილ დებიტორულ დავალიანებაზე, კონტრაქტორთა დაკავშირებული ჯგუფის მიმართ, რომელთანაც ჯგუფს მიმდინარე დავა აქვს, 2017 წლისთვის შეიქმნა უიმედო დავალიანების ხარჯი (22.6 შენიშვნა).

სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება არის უპროცენტო და, ჩვეულებრივ, აქვს 30-დან 90 დღემდე ვადა.

14. სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება (გაგრძელება)

31 დეკემბრის მდგომარეობით, სავაჭრო დებიტორული დავალიანების ანალიზი ხანდაზმულობის ვადების მიხედვით ასეთია:

	სულ	არც ვადაგადა- ცილებული, არც გაუფასუ- რებული	ვადაგადაცილებული, მაგრამ არა გაუფასურებული		
			30-90 დღე	90-120 დღე	>120 დღე
	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი
31 დეკემბერი, 2017 წ.	1,870,079	1,425,526	427,413	10,565	6,575
31 დეკემბერი, 2016 წ.	2,742,873	1,799,614	859,864	41,015	42,380
1 იანვარი, 2016 წ.	3,571,267	2,849,273	306,603	50,458	364,933

15. მიმდინარე გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა

31 დეკემბრის მდგომარეობით, წინასწარ გადახდილი გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა მოიცავდა შემდეგს:

	31 დეკემბერი, 2017 წ.	31 დეკემბერი, 2016 წ.	1 იანვარი, 2016 წ.
	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი
ანაზღაურებადი დღე, წმინდა	16,368,516	16,037,419	14,419,258
ქონების გადასახადი	180,184	197,494	143,427
	16,548,700	16,234,913	14,562,685

31 დეკემბრის მდგომარეობით, საგადასახადო დავალიანება, მოგების გადასახადის გარდა, მოიცავდა შემდეგს:

	31 დეკემბერი, 2017 წ.	31 დეკემბერი, 2016 წ.	1 იანვარი, 2016 წ.
	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი
საშემოსავლო გადასახადი	8,158,202	7,280,363	6,245,891
დაკავებული გადასახადი	3,116,360	3,369,017	3,073,744
ქონების გადასახადი	555,468	433,983	4,847
მიწის გადასახადი	470,409	362,934	294,294
სოციალური გადასახადი	347,994	340,816	376,663
სხვა	419,532	492,395	395,852
	13,067,965	12,279,508	10,391,291

16. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

31 დეკემბრის მდგომარეობით ფულადი სახსრები და ფულადი სახსრების ეკვივალენტები მოიცავდა შემდეგს:

	31 დეკემბერი, 2017 წ.	31 დეკემბერი, 2016 წ.	1 იანვარი, 2016 წ.
	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი
ნაღდი ფულის ნაშთი საბანკო ანგარიშებზე	623,694	1,120,792	4,313,837
ნაღდი ფულის ნაშთი სალაროში	1,843	900	4,211
	625,537	1,121,692	4,318,048

ჯგუფი საპროცენტო შემოსავალს იღებს რეზიდენტ ბანკებში განთავსებულ მიმდინარე ანგარიშებზე. მიმდინარე ანგარიშებზე მიღებული საპროცენტო შემოსავალი შეადგენდა 38,465 აშშ დოლარს (2016 წ.: 131,517 აშშ დოლარი).

17. კაპიტალი

საწესდებო კაპიტალი

ჯგუფის საწესდებო კაპიტალი 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის, 2016 წლის 31 დეკემბრისა და 2016 წლის 1 იანვრისთვის 910,765 აშშ დოლარით განისაზღვრა და მას ერთპიროვნულად ფლობს ყაზტრანსოილი.

გადაფასების რეზერვი

აქტივების გადაფასების რეზერვი გამოიყენება ძირითადი საშუალებების სამართლიანი ღირებულების ზრდის აღრიცხვისთვის, და ასევე შემცირების აღრიცხვისთვის იმდენად, რამდენადაც ღირებულების შემცირება უკავშირდება ღირებულების ზრდას იმავე აქტივზე, რომელიც მანამდე კაპიტალში იყო აღიარებული. რეზერვის გამოყენება დივიდენდების გადასახდელად არ შეიძლება.

საკურსო სხვაობის რეზერვი

საკურსო სხვაობის რეზერვი გამოიყენება ბათუმის საზღვაო ნავსადგურთან დაკავშირებული საკურსო სხვაობების აკუმულირებისთვის, როდესაც წარსადგენი ვალუტა განსხვავდება სამუშაო ვალუტისგან.

18. სესხები და გადასახდელი ანგარიშები

31 დეკემბრის მდგომარეობით სესხები და გადასახდელი ანგარიშები მოიცავდა შემდეგს:

სესხები და გადასახდელი ანგარიშები	ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი	დაფარვის ვადა	31 დეკემბერი, 2017 წ. აშშ დოლარი	31 დეკემბერი, 2016 წ. აშშ დოლარი	1 იანვარი, 2016 წ. აშშ დოლარი
პეტროტრანს ლიმიტედი	12%	31 დეკემბერი, 2018 წ.	18,468,712	17,268,712	16,065,425
პეტროტრანს ლიმიტედი	12%	31 დეკემბერი, 2018 წ.	8,202,202	7,542,202	6,880,986
პეტროტრანს ლიმიტედი	12%	31 დეკემბერი, 2018 წ.	1,949,395	1,852,249	1,754,836
პეტროტრანს ლიმიტედი	12%	31 დეკემბერი, 2018 წ.	897,933	864,525	831,025
პეტროტრანს ლიმიტედი	–	მოთხოვნამდე	13,500,565	13,500,565	13,500,565
პეტროტრანს ლიმიტედი	3%	მოთხოვნამდე	108,300	2,700,444	–
პეტროტრანს ლიმიტედი	12%	მოთხოვნამდე	–	–	2,017
სულ სესხები და თამასუქები			43,127,107	43,728,697	39,034,854

არაბთა გაერთიანებულ საამიროებში დაფუძნებული საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული კომპანიისგან - პეტროტრანს ლიმიტედისგან მიღებული სესხები აშშ დოლარშია გამოხატული და სასესხო ხელშეკრულების თანახმად, მათი წლიური საპროცენტო განაკვეთი 12% და 3%-ია. ჯგუფს პეტროტრანს ლიმიტედისგან ასევე მიღებული აქვს უპროცენტო სესხი 13,500,565 აშშ დოლარის ოდენობით (2016 წ.: 13,500,565 აშშ დოლარი, 2016 წლის 1 იანვარი: 13,500,565). სესხები არ არის უზრუნველყოფილი და პროცენტიანი სესხები უნდა დაიფაროს დარიცხულ პროცენტთან ერთად. 2017 წლის განმავლობაში სესხზე დარიცხული საპროცენტო ხარჯი შეადგენდა 2,098,410 აშშ დოლარს (2016 წ.: 1,995,859 აშშ დოლარი).

19. სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება

31 დეკემბრის მდგომარეობით სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება მოიცავდა შემდეგს:

	31 დეკემბერი, 2017 წ. აშშ დოლარი	31 დეკემბერი, 2016 წ. აშშ დოლარი	1 იანვარი, 2016 წ.
დაკავშირებული მხარეებისთვის გადასახდელი თანხები (21.1 შენიშვნა)	40,989,331	40,989,331	41,040,509
ძირითად საშუალებებზე გადასახდელი თანხები	1,053,946	2,666,581	941,705
სავაჭრო კრედიტორული დავალიანება	754,117	477,969	408,804
თანამშრომლებზე გასაცემი ხელფასები	282,560	644,125	508,230
სხვა დავალიანება	1,725,574	883,261	1,057,234
	44,805,528	45,661,267	43,956,482

20. ანარიცხები

	გამოუყენებელი შვებულებები	სახელშეკრულებო ვალდებულება	საგადასახადო რეზერვები (22.6 შენიშვნა)	სულ
	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი
2016 წლის 1 იანვრის				
მდგომარეობით	54,736	–	61,115	115,851
დარიცხვა წლის				
განმავლობაში	160,353	–	504,508	664,861
საკურსო სხვაობები	(7,730)	–	(59,202)	(66,932)
2016 წლის 31 დეკემბრის				
მდგომარეობით	207,359	–	506,421	713,780
დარიცხვა წლის				
განმავლობაში	4,899	14,410	–	19,309
შემობრუნება პერიოდის				
განმავლობაში	(79,785)	–	–	(79,785)
საკურსო სხვაობები	2,076	–	10,668	12,744
2017 წლის 31 დეკემბრის				
მდგომარეობით	134,549	14,410	517,089	666,048

21. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

21.1 საოპერაციო საქმიანობასთან დაკავშირებული გარიგებები

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში მოცემულია იმ გარიგებების მთლიანი თანხა, რომლებიც დაკავშირებულ მხარეებთან შესაბამის ფინანსურ წელს განხორციელდა:

	გაყიდვები	გადასახდელი თანხები	მისაღები თანხები
	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი
საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები			
2017			
პეტროტრანს ლიმიტედი (ა)	7,547,472	–	43,366,615
2016			
პეტროტრანს ლიმიტედი (ა)	4,391,976	–	41,228,298
2015			
პეტროტრანს ლიმიტედი (ა)	24,099,454	1,890,399	41,040,509

(ა) პეტროტრანს ლიმიტედი სწევს ტვირთის გადაზიდვის და საექსპედიტორო მომსახურებას საქართველოს მასშტაბით და ჯგუფის მომსახურებით მარშრუტის ბოლო მონაკვეთზე სარგებლობს.

2017 და 2016 წლებში პეტროტრანს ლიმიტედის მიმართ არსებული დავალიანება მოიცავდა 40,989,331 აშშ დოლარს, რომელიც გადასახდელი იყო შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის“ ექსკლუზიური მართვის უფლების შესყიდვისთვის (2016 წლის 1 იანვარი: 41,040,509 აშშ დოლარი) და მიღებულ ავანსებს 2,377,284 აშშ დოლარის ოდენობით (2016 წ.: 238,967 აშშ დოლარი, 2016 წლის 1 იანვარი: ნული აშშ დოლარი).

21. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

21.2 ფინანსურ საქმიანობასთან დაკავშირებული გარიგებები

დაფინანსების გარიგებები	საპროცენტო ხარჯი	ვალდებულებები დაკავშირებული მხარეების მიმართ
	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი
საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები		
2017		
პეტროტრანს ლიმიტედი	2,098,410	43,127,107
2016		
პეტროტრანს ლიმიტედი	1,995,859	43,728,697

დაკავშირებული მხარეებისგან მიღებული სესხების ძირითადი პირობები წარმოდგენილია მე-18 შენიშვნაში.

21.3 გარიგებები უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობასთან

ჯგუფის უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა 2017 წელს 10 პირისგან შედგებოდა (2016 წ.: 11). მათი მთლიანი ანაზღაურება მოიცავდა მიმდინარე ხელფასებს და პრემიებს და გაუტოლდა 1,131,200 აშშ დოლარს (2016 წ.: 1,232,481 აშშ დოლარი). სხვა გარიგებები უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობასთან არ შემდგარა.

22. პირობითი ვალდებულებები

22.1 საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებები - ჯგუფი, როგორც მეიჯარე

ჯგუფს, როგორც მეიჯარეს, ორი მნიშვნელოვანი საიჯარო ხელშეკრულება აქვს გაფორმებული.

შეუქცევად საოპერაციო იჯარებზე მისაღები მინიმალური სამომავლო იჯარა:

23. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

22.1 საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებები - ჯგუფი, როგორც მეიჯარე (გაგრძელება)

	ბათუმის საერთაშორისო საკონტინენტო ტერმინალის იჯარა	შპს „ვიბრო დიაგნოსტიკა“	სულ
	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი
2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით			
ერთი წლის განმავლობაში	540,767	45,661	586,428
ერთი წლის შემდეგ, მაგრამ არაუმეტეს ხუთი წლისა	2,396,400	182,644	2,579,044
5 წელზე მეტი ხნის შემდეგ	25,062,604	931,271	25,993,875
	27,999,771	1,159,576	29,159,347
2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით			
ერთი წლის განმავლობაში	540,767	45,661	586,428
ერთი წლის შემდეგ, მაგრამ არაუმეტეს ხუთი წლისა	2,363,068	182,644	2,545,712
5 წელზე მეტი ხნის შემდეგ	25,186,064	1,017,473	26,203,537
	28,089,899	1,245,778	29,335,677
2016 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით			
ერთი წლის განმავლობაში	740,767	46,752	787,519
ერთი წლის შემდეგ, მაგრამ არაუმეტეს ხუთი წლისა	2,963,067	184,322	3,147,389
5 წელზე მეტი ხნის შემდეგ	25,926,832	1,066,179	26,993,011
	29,630,666	1,297,253	30,927,919

- ▶ 2007 წლის აპრილში ჯგუფი დათანხმდა შპს „ბათუმის საერთაშორისო საკონტინენტო ტერმინალისთვის“ მე-4, მე-5, მე-6 ნავმისადგომები, საბორნე ტერმინალის, გარკვეული მანქანა-დანადგარებისა და აღჭურვილობის, ასევე 13.6 ჰექტარის მიწის ნაკვეთის გადაცემაზე 48 წლიანი იჯარით, რომლის ვადაც 2055 წლის 30 ნოემბერს იწურება. ჯგუფმა საიჯარო გადასახდელები გადაანაწილა ფინანსურ და საოპერაციო იჯარების ელემენტებს შორის, თითოეული ელემენტის იჯარის უფლებით ფლობის სამართლიანი ღირებულებების პროპორციულად. საოპერაციო იჯარის ნაწილზე წლიური გადახდები 2020 წლის ნოემბრამდე 540,767 აშშ დოლარს შეადგენს, ხოლო იჯარის ვადის ამოწურვამდე (2055 წლის ნოემბრამდე) დარჩენილი პერიოდების განმავლობაში 740,767 აშშ დოლარს.
- ▶ 2014 წლის 17 იანვარს და 2014 წლის 16 მაისს ჯგუფმა გააფორმა მიწის იჯარის ხელშეკრულებები შპს „ვიბრო დიაგნოსტიკასთან“, რომლის მიხედვითაც იჯარის თვიური საფასური, შესაბამისად, იყო 1,133 აშშ დოლარი (დღგ-ის ჩათვლით) და 2,939 აშშ დოლარი (დღგ-ის ჩათვლით). საიჯარო ხელშეკრულებების ვადა 30 წელიწადში იწურება. 2017 წლის 1 იანვარს ჯგუფმა გააფორმა შპს „ვიბრო დიაგნოსტიკასთან“ საიჯარო ხელშეკრულების დანართი, რომლის მიხედვითაც იჯარის საფასური თვეში, შესაბამისად, შეადგენს 1,250 აშშ დოლარს (დღგ-ის ჩათვლით) და 3,240 აშშ დოლარს (დღგ-ის ჩათვლით). საიჯარო ხელშეკრულებების ვადა 30 წელიწადში იწურება.

22. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

22.1 საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებები - ჯგუფი, როგორც მფლობელი (გაგრძელება)

2017 და 2016 წლების საოპერაციო იჯარიდან შემოსავალი მოიცავს შემდეგს:

	ბათუმის საერთა- შორისო საკონტე- ინერო ტერმინალის იჯარა	აშწეების და ბარჟის საიჯარო ქირა	შპს „ვიბრო დიაგ- ნოსტიკა“ იჯარა	საოფისე ფართი	სხვა	სულ
	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი
2017						
საოპერაციო იჯარიდან შემოსავალი	841,203	190,024	45,661	26,954	82,574	1,186,416
2016						
საოპერაციო იჯარიდან შემოსავალი	806,332	330,002	33,412	19,543	126,635	1,315,924

22.2 საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებები - ჯგუფი, როგორც მოიჯარე

ჯგუფს, როგორც მოიჯარეს, ერთი მნიშვნელოვანი იჯარის ხელშეკრულება აქვს გაფორმებული ქართულ სალოკომოტივო კომპანიასთან.

ჯგუფს იჯარით აქვს აღებული ორი სალოკომოტივი (HME-3) ქართული სალოკომოტივო კომპანიისგან. ერთი სალოკომოტივით სარგებლობის საათობრივი ღირებულება ფიქსირებული 105 აშშ დოლარია (დღ-ის გარეშე). იჯარის ხელშეკრულება პერიოდულად ახლდება. ახლანდელი იჯარა ძალაშია 2018 წლის 31 დეკემბრამდე.

სამომავლო მინიმალური საიჯარო გადასახადები ამ საიჯარო ხელშეკრულებების თანახმად ასეთია:

ლოკომოტივების იჯარა	2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით აშშ დოლარი	2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით აშშ დოლარი	2016 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით აშშ დოლარი
ერთი წლის განმავლობაში	270,966	314,881	124,968
ერთი წლის შემდეგ, მაგრამ არაუმეტეს ხუთი წლისა	270,966	314,881	–
	541,932	629,762	124,968

22. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

22.2 საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებები - ჯგუფი, როგორც მოიჯარე (გაგრძელება)

2017 და 2016 წლების საოპერაციო იჯარის ხარჯი მოიცავს შემდეგს:

	2017	2016
	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი
თანამშრომელთა საცხოვრებლის ქირა	327,760	457,161
ლოკომოტივების იჯარა	268,757	397,286
	596,517	854,447

22.3 ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებები - ჯგუფი, როგორც მეიჯარე

ჯგუფს, როგორც მოიჯარეს, გაფორმებული აქვს ერთი მნიშვნელოვანი ფინანსური იჯარის ხელშეკრულება ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალთან მე-4, მე-5, მე-6 ნავმისადგომების იჯარაზე (22.1 შენიშვნა).

სამომავლო მინიმალური საიჯარო გადასახდელები ფინანსური იჯარის ფარგლებში, წმინდა მინიმალური საიჯარო გადასახდელების დღევანდელ ღირებულებასთან ერთად ასეთია:

ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალის იჯარა	2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2016 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით
	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი
ერთი წლის განმავლობაში	39,993	15,654	38,104
ერთი წლის შემდეგ, მაგრამ არაუმეტეს ხუთი წლისა	159,972	62,616	152,416
5 წელზე მეტი ხნის შემდეგ	1,261,701	516,582	1,295,536
სულ მინიმალური საიჯარო გადასახდელები	1,461,666	594,852	1,486,056
გამოკლებული: ფინანსური ხარჯები	(1,205,530)	(340,671)	(1,231,802)
მინიმალური საიჯარო გადასახდელების დღევანდელი ღირებულება	256,136	254,181	254,254

2017 წლის განმავლობაში ფინანსურ იჯარაზე დარიცხულმა საპროცენტო შემოსავალმა შეადგინა 37,090 აშშ დოლარი (2016 წ.: 34,274 აშშ დოლარი).

აღნიშნული იჯარით გადაცემული მიწა მოიცავს შპს „საქართველოს რკინიგზის“ საკუთრებაში არსებულ გარკვეულ ინფრასტრუქტურას (შემდგომში „ობიექტები“). საიჯარო ხელშეკრულების თანახმად, ჯგუფი ვალდებული იყო ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალის მოთხოვნის შემთხვევაში მოეხდინა ამ ობიექტების დემონტაჟი, თუ ის ხელს შეუშლიდა ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალის ოპერაციებს. იმის გათვალისწინებით, რომ დემონტაჟისთვის საჭირო დროისა და ხარჯების შეფასება შეუძლებელი იყო, ჯგუფმა არ გაითვალისწინა ეს ხარჯები საიჯარო ხელშეკრულების თავდაპირველი აღიარებისას და ასეთი ხარჯები გაწეულად ჩათვალა.

22. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

22.3 ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებები - ჯგუფი, როგორც მეიჯარე (გაგრძელება)

2011 წელს ჯგუფმა ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალისგან მიიღო ობიექტების დემონტაჟის მოთხოვნა. ჯგუფმა და დაასრულა ახალი ობიექტის მშენებლობა საქართველოს რკინიგზისთვის. 2016 წლის 1 იანვრამდე ჯგუფს დახარჯული აქვს 1,075,530 აშშ დოლარი აღნიშნულ სამუშაოებზე და მთლიანი თანხა გატარებული აქვს ხარჯებში.

მშენებლობა გადაეცემა საქართველოს რკინიგზას 2018 წელს, რის შემდეგაც ჯგუფი დაიწყებს ობიექტის დემონტაჟს. როდესაც ახალი ობიექტი გადაეცემა შპს „საქართველოს რკინიგზას“, ის დაექვემდებარება დღგ-ით დაბეგვრას.

22.4 კაპიტალური დაბანდების ვალდებულება

ჯგუფი მნიშვნელოვან კაპიტალურ სამუშაოებს ატარებს თავის ძირითად საშუალებებზე, რომლებიც უკავშირდება ნავთობის ახალი რეზერვუარების მშენებლობასა და დასახლებული ტერიტორიიდან ნავთობსადენის გადატანას.

2017 წლის 31 დეკემბრისთვის ჯგუფს აქვს 168,925 აშშ დოლარის ოდენობის (2016 წ.: 493,498 აშშ დოლარი) კაპიტალური დაბანდების ვალდებულებები ღია სამშენებლო კონტრაქტების სახით.

22.5 საოპერაციო ვალდებულებები

მართვის ხელშეკრულების პირობების თანახმად, ჯგუფმა უნდა უზრუნველყოს არანაკლებ 6,000,000 ტონის წლიური გადაზიდვები ბათუმის საზღვაო ნავსადგურზე.

იმ შემთხვევაში, თუ ჯგუფი ვერ შეძლებს 6,000,000 ტონის გადაზიდვას, მესაკუთრეს (სახელმწიფოს) უფლება აქვს, შემდეგი ჯარიმების გადახდა მოითხოვოს:

- ▶ 1 მილიონ ტონამდე მოცულობის დანაკლისისთვის - 0.1 აშშ დოლარი (ათი ცენტი) 1 ტონაზე;
- ▶ 1-დან 2 მილიონ ტონამდე მოცულობის დანაკლისისთვის - 0.2 აშშ დოლარი (ოცი ცენტი) 1 ტონაზე;
- ▶ 2 მილიონ ტონაზე მეტი მოცულობის დანაკლისისთვის - 1 აშშ დოლარი 1 ტონაზე.

თუ ვერ მოხერხდება 4 მილიონი ტონა ტვირტის გადაზიდვა ორი თანმიმდევრული წლის განმავლობაში, ეს ჩაითვლება სერიოზულ დარღვევად და გამოიწვევს მართვის ხელშეკრულების შეწყვეტის მოთხოვნას. აღნიშნული მთელ რიგ რისკებს შეუქმნის ჯგუფს, მათ შორის ბათუმის საზღვაო ნავსადგურზე უფლებების შესაძლო ჩამორთმევის რისკს. 2017 წლის განმავლობაში რეალურმა გადატვირთვებმა ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის მეშვეობით არ მიაღწია 6,000,000 ტონის მინიმალურ მოთხოვნას და ჯგუფმა შექმნა 14,410 აშშ დოლარის ოდენობის ჯარიმის ანარიცხები.

22. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

22.6 სხვა გაუთვალისწინებელი მოვლენები

სასამართლო დავები თავისუფალი ეკონომიკური ზონის კომპანია „ვიბრო დიაგნოსტიკასთან“ (შემდგომში „ვიბრო“) და თავისუფალი ეკონომიკური ზონის კომპანია ლიბრა ტრედიდინგთან

2016 წლის 19 დეკემბერს ჯგუფმა იუსტიციის სამინისტროს სააღსრულებო დეპარტამენტისგან მიიღო თბილისის საქალაქო სასამართლოს (შემდგომში „სასამართლო“) მიერ 2016 წლის 9 დეკემბერს გაცემული სააღსრულებო ფურცელი. სასამართლომ სააღსრულებო ფურცლები გასცა ჯგუფისთვის შეტყობინების გარეშე, რომ დაეკმაყოფილებინა ჯგუფის ორი კლიენტის (შემდგომში „მოსარჩელები“) მიერ წაყენებული მოთხოვნები.

პირველი სააღსრულებო ფურცლით ჯგუფს მოეთხოვა, რომ ემოქმედა კონკურენციის შესახებ კანონის შესაბამისად, არ დაეწესებინა გადატვირთვის დისკრიმინაციული და უსამართლო ტარიფები, ძალაში დაეტოვებინა გადატვირთვის არსებული ტარიფები, არ შეეწყვიტა გადატვირთვის არსებული ხელშეკრულება და არ შეეწყვიტა მომსახურება ერთ-ერთი მოსარჩლისთვის სასამართლოში საქმის გადაწყვეტამდე. მეორე სააღსრულებო ფურცლით ჯგუფს მოეთხოვებოდა, რომ არ დაეწესებინა დისკრიმინაციული ტარიფები მეორე მოსარჩლისთვის შენახვისა და გადატვირთვის მომსახურების გაწევაზე და შეეთავაზებინა იგივე ტარიფები, რომლებსაც უწესებდა სხვა კლიენტებს. გარდა ამისა, ამავე სააღსრულებო ფურცლით, გარკვეული ძირითადი საშუალებები დაგირავდა მოსარჩლის მიერ შეტანილი სარჩელის უზრუნველყოფის გარანტიის სახით. სარჩელის უზრუნველყოფის გარანტიის სახით დაგირავებული ძირითადი საშუალებების თვითღირებულება 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის 50,366,848 აშშ დოლარს გაუტოლდა.

2016 წლის 29 დეკემბერს ჯგუფმა გაასაჩივრა სასამართლოს გადაწყვეტილება სარჩელების უზრუნველყოფის თაობაზე. მოსარჩელებმა სასამართლოში სარჩელი აღძრეს 2017 წლის 15 თებერვალს, რომლითაც მოითხოვდნენ, რომ ჯგუფს დაკისრებოდა გადატვირთვის წლიური მომსახურების ხელშეკრულებების განახლება მოსარჩელების პირობებით, ვინაიდან გადატვირთვის შესახებ მიმდინარე ხელშეკრულებების ვადა ამოწურული იყო. მოსარჩელები ასევე მოითხოვდნენ ზიანის ანაზღაურებას 2,500,000 აშშ დოლარის ოდენობით და 2016 წლის 1 დეკემბრიდან ყოველთვიურ თანხას 280,000 აშშ დოლარის ოდენობით სასამართლო გადაწყვეტილების აღსრულებამდე.

ჯგუფის ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ ეს სარჩელები უსაფუძვლოა, ვინაიდან მოსარჩელებისთვის შეთავაზებული გადატვირთვისა და შენახვის ტარიფები კონკურენტული და სხვა კლიენტებისთვის შეთავაზებული ტარიფების იდენტურია. ჯგუფი ელის სასამართლოს გადაწყვეტილებას. სასამართლო პროცესი 2018 წლის 19 მარტისთვისაა დანიშნული.

22. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

22.6 სხვა გაუთვალისწინებელი მოვლენები (გაგრძელება)

სასამართლო დავა საქართველოს რკინიგზასთან

ჯგუფს 2005 წლის დეკემბრიდან სასამართლო დავა აქვს საქართველოს რკინიგზასთან. საქართველოს რკინიგზამ მოითხოვა ჯგუფისთვის 13,942,000 ლარის (2014 წლის 9 ივნისის მდგომარეობით 7,880,000 აშშ დოლარის) დაკისრება, 2003 წლის 1 ივლისიდან 2005 წლის 1 დეკემბრამდე სარკინიგზო ვაგონების არასრულყოფილი მომსახურების შედეგად მათი მოცდენის საფასურის ანაზღაურება. მხარეებმა 2002 წელს გააფორმეს გადატვირთვის მომსახურების ხელშეკრულება. საქმე განიხილეს ბათუმისა და თბილისის საქალაქო სასამართლოებმა და 2006 წლის 9 იანვარს საქართველოს რკინიგზის მიერ წამოყენებული ანაზღაურების მოთხოვნა სასამართლომ არ მიიღო. საქმე ხელახლა განიხილა 2012 წლის ნოემბერში თბილისის საქალაქო სასამართლომ და საქართველოს რკინიგზის სარჩელი არ დააკმაყოფილა. 2013 წლის სექტემბერში სარჩელი მიუღებლად გამოაცხადა თბილისის სააპელაციო სასამართლომ. თუმცა, 2014 წლის ივნისში საქმე განიხილა უზენაესმა სასამართლომ და კვლავ დაუბრუნა თბილისის სააპელაციო სასამართლოსა და, საბოლოოდ, თბილისის საქალაქო სასამართლოს. 2014 წლის 29 ივლისს ჯგუფმა საკასაციო საჩივარი შეიტანა თბილისის უზენაეს სასამართლოში. ჯერჯერობით განხილვის თარიღი არ დანიშნულა.

ჯგუფის ხელმძღვანელობა არ ეთანხმება სარჩელს და აცხადებს, რომ 2003 წლის ივლისიდან, ანუ ჯარიმების დარიცხვამდე, ჯგუფმა და საქართველოს რკინიგზამ გააფორმეს შეთანხმება 2003 წლის 10 ივლისის თარიღით, რომლითაც მხარეები აღიარებდნენ, რომ ერთმანეთის მიმართ არ ჰქონდათ რამე ფინანსური ვალდებულება. ხელმძღვანელობა ასევე მიიჩნევს, რომ შეტყობინება სათანადოდ აქვს გაგზავნილი 2002 წლის ხელშეკრულების შეწყვეტის თაობაზე. შესაბამისად, ხელმძღვანელობის აზრით, სარჩელი სრულიად უსაფუძვლოა. ჯგუფმა სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება საქართველოს უზენაეს სასამართლოში გაასაჩივრა და ელის განხილვის თარიღის დანიშვნას.

თანადაფინანსების პროექტი ვიბროსთან ერთად

ჯგუფმა ვიბროსთან ერთად დააფინანსა კაპიტალური პროექტი, რომელიც უკავშირდება თავის არსებულ ტერმინალის აქტივებს. მისი მონაწილეობა დაფინანსებაში 2.7 მილიონ აშშ დოლარს შეადგენს. პროექტის მთლიანი ღირებულება 5.4 მილიონი აშშ დოლარითაა შეფასებული. ამ აქტივების მესაკუთრე იქნება ჯგუფი, ხოლო ვიბროს ექნება მათი გამოყენების უპირატესი უფლება 2045 წლის 1 ივლისამდე. 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის 1.8 მილიონი აშშ დოლარის ღირებულების კაპიტალური სამუშაოები ჩატარდა. ჯგუფმა დაუმთავრებელი მშენებლობის სრულად კაპიტალიზაცია მოახდინა და აღრიცხა გადავადებული შემოსავალი 905,000 აშშ დოლარის ოდენობით, რადგან აღებული აქვს ვალდებულება, რომ ვიბროს გადატვირთვის მომსახურება გაუწიოს შედარებით დაბალი ტარიფებით. წყალქვეშა მილების მიწოდება და დამონტაჟება, რაშიც 1.8 მილიონი აშშ დოლარის ავანსი გადახდილია, უნდა განხორციელდებოდა 2017 წლის 31 ოქტომბრამდე. ვადების არაერთხელ გადაწევის გამო, ხელმძღვანელობამ შეაფასა ვიბროს ვალდებულების შესრულების ალბათობა საეჭვოდ და შექმნა გადახდილი ავანსების სრული რეზერვი 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

22. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

22.6 სხვა გაუთვალისწინებელი მოვლენები (გაგრძელება)

საგადასახადო პირობითი ვალდებულებები

ჯგუფს აქვს დარიცხული ანარიცხები, ხელმძღვანელობის ყველაზე ზუსტ შეფასებებზე დაყრდნობით. საქართველოს საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობა ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციებს, და შესაძლოა ხშირი იყოს ცვლილებები. ხელმძღვანელობის მიერ ჯგუფის ოპერაციებთან და საქმიანობასთან დაკავშირებული კანონმდებლობის აღქმა შეიძლება ექვემდებარებოდეს დააყენონ შესაბამისმა სახელმწიფო ორგანოებმა. ამის გამო ჯგუფს შეიძლება დაეკისროს დამატებითი გადასახადები, ჯარიმები და საურავები.

ჯგუფს ინსპექცია ჩაუტარა საქართველოს შემოსავლების სამსახურმა. 2015 წლის 3 დეკემბერს შემოსავლების სამსახურმა შეადგინა საგადასახადო შემოწმების აქტი 2010-2014 წლებზე. აღნიშნული აქტის მიხედვით, საქართველოს შემოსავლების სამსახურმა დარიცხა 2,810,135 აშშ დოლარის ოდენობის დამატებითი გადასახადები, ჯარიმები და საურავები. ჯგუფი არ დაეთანხმა ზემოაღნიშნულს და საქართველოს შემოსავლების სამსახურის გადაწყვეტილება საქართველოს ფინანსთა სამინისტროში გაასაჩივრა. 2016 წლის 23 სექტემბერს ფინანსთა სამინისტრომ გამოსცა გადაწყვეტილება, რომლის საფუძველზეც, 775,017 აშშ დოლარის ოდენობით დარიცხული თანხები უნდა გადამოწმდეს აუდიტის დეპარტამენტის მიერ. ამის შედეგად, აუდიტის განყოფილებამ გამოსცა თავისი გადაწყვეტილებები 2017 წლის 11 მაისსა და 13 სექტემბერს. ამ გადაწყვეტილებების თანახმად, თანხის დიდი ნაწილი გაუქმდა და 339,094 აშშ დოლარის ოდენობის თანხა კვლავაც რჩებოდა დავის საგნად. გადაწყვეტილება გასაჩივრდა ფინანსთა სამინისტროში. ჯგუფის მოლოდინით, გასაჩივრების შედეგი 2018 წლის განმავლობაში გახდება ცნობილი.

რაც შეეხება, დარიცხული თანხის დარჩენილ ნაწილს, ის არ ექვემდებარება აუდიტის დეპარტამენტის მხრიდან გადამოწმებას, რადგან ჯგუფმა გაასაჩივრა ეს თანხა ქუთაისის საქალაქო სასამართლოში, რომლის გადაწყვეტილებაც 2018 წლის განმავლობაში გახდება ცნობილი.

ხელმძღვანელობამ შეაფასა საგადასახადო შემოწმების ანგარიშში ასახული თითოეული პოზიციის დადებითი შედეგის ალბათობა და მიაჩნია, რომ ნაკლებად სავარაუდოა 517,089 აშშ დოლარის ოდენობით დარიცხული ანარიცხების გარდა დამატებითი ეკონომიკური სარგებლის გადინება.

რომპეტროლ საქართველოს სასაქონლო-მატერიალური მარაგები, რომლებიც ჯგუფის მფლობელობაშია

შპს „რომპეტროლ საქართველო“ ჯგუფის ნათელი ნავთობპროდუქტების გადატვირთვის კლიენტია. 2017 წლის 24 თებერვალს ჯგუფმა რომპეტროლ საქართველოსგან მიიღო წერილი ჯგუფის მიერ რომპეტროლ საქართველოს ნავთობის მარაგების ფლობის შედეგად რომპეტროლ საქართველოსთვის მიყენებული 361,000 აშშ დოლარის დანაკარგების ანაზღაურების მოთხოვნით. ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ დანაკარგები ნორმის ფარგლებშია. საქმის მოსაგვლეჯად შედგა ერთობლივი კომისია. ჯგუფის აზრით, ამ დავასთან დაკავშირებით ფულადი სახსრების გადინება მოსალოდნელი არ არის.

23. ფინანსური რისკის მართვის მიზნები და პოლიტიკა

ჯგუფის ძირითადი ფინანსური ვალდებულებები შედგება სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშებისგან და ასევე სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანებისგან. ამ ფინანსური ვალდებულებების ძირითადი მიზანია დაფინანსების მოზიდვა ჯგუფის ოპერაციებისთვის.

ჯგუფს აქვს სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება, და ნაღდი ფული და მოკლევადიანი ანაზრები, რომლებსაც ის პირდაპირ თავისი ოპერაციებიდან იღებს.

ჯგუფს აქვს საკრედიტო, სავალუტო და ლიკვიდურობის რისკები.

ჯგუფის საბაზრო რისკი უმნიშვნელოა, რადგანაც მას არ აქვს ისეთი მნიშვნელოვანი აქტივები ან ვალდებულებები, რომლებზეც სამომავლო ფულადი ნაკადების ოდენობა იმერყევებს საბაზრო ფასებში ცვლილებების გამო. ჯგუფს არ აქვს მცოცავი საპროცენტო განაკვეთის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტები. ისეთ ვალუტებში გამოხატული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც არ წარმოადგენს ჯგუფის სამუშაო ვალუტას, არაარსებითია.

ჯგუფის ხელმძღვანელობა ზედამხედველობს ამ რისკების მართვას. ჯგუფი საკმაოდ შეზღუდულად ეწევა ისეთ საქმიანობას, რომლის დროსაც ფინანსური რისკის აღება მოუწევდა. ჯგუფი არ ეწევა წარმოებული ინსტრუმენტებით რაიმე საქმიანობას რისკის მართვის ან სხვა მიზნებისთვის.

ჯგუფის თითოეული შესაბამისი რისკის მართვის პოლიტიკა მოცემულია ქვემოთ:

(i) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ მომწოდებელი ვერ შეასრულებს ფინანსური ინსტრუმენტით ან კლიენტთან გაფორმებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს და ამით ჯგუფს ფინანსური ზარალი მიადგება. ჯგუფს საკრედიტო რისკი ემუქრება საოპერაციო საქმიანობის და ფინანსური საქმიანობის ნაწილში, ასევე ბანკებსა და ფინანსურ ინსტიტუტებში განთავსებული ანაზრებიდან გამომდინარე.

სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება

დებიტორული დავალიანება, ძირითადად, 2017 წლის ბოლო კვარტალში დაირიცხა და ხელმძღვანელობა ამ თანხების ამოღებას 2018 წლის პირველ ნახევარში მოელის. საკრედიტო რისკის მაქსიმალურ მოცულობას საანგარიშგებო თარიღისთვის წარმოადგენს სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანების საბალანსო ღირებულება 1,870,079 აშშ დოლარის ოდენობით (2016 წ.: 2,742,873 აშშ დოლარი; 2016 წლის 1 იანვარი: 3,571,367).

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ხელმძღვანელობა საკრედიტო რისკს აკონტროლებს ნაღდი ფულისა და ანაზრების განთავსებით საქართველოს უმაღლესი რეიტინგის მქონე ბანკებში, რომლებსაც ჯგუფთან უწყვეტი საქმიანი ურთიერთობა აკავშირებთ. საკრედიტო რისკის მაქსიმალურ მოცულობას საანგარიშგებო თარიღისთვის წარმოადგენს ბანკებში განთავსებული ნაღდი ფულისა და ანაზრების საბალანსო ღირებულება 625,537 აშშ დოლარის ოდენობით (2016 წ.: 1,121,692; 2016 წლის 1 იანვარი, 4,318,048).

23. ფინანსური რისკის მართვის მიზნები და პოლიტიკა (გაგრძელება)

(ii) სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი გამოიხატება იმაში, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულება შეიძლება მერყეობდეს სავალუტო კურსის ცვლილების გამო. ჯგუფს ფინანსურ მდგომარეობასა და ფულად ნაკადებზე გავლენას ახდენს ძირითადი ვალუტების კურსების მერყეობა.

ლარისა და ევროს მიმართ აშშ დოლარის კურსის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილების შემთხვევაში, სხვა ფაქტორების უცვლელულობის პირობით, 31 დეკემბერს დასრულებული წლის მოგება ყველა გადასახადების გადახდის შემდეგ შეიცვლებოდა შემდეგნაირად:

	აშშ დოლარის/ლარის კურსის ცვლილება	აშშ დოლარის/ევროს კურსის ცვლილება	ეფექტი ზარალზე გადასახადით დაბეგვრამდე აშშ დოლარი
2017	+13.50%	+12.50%	(106,061)
	-9.50%	-7.50%	68,474
2016	+14.00%	+10.00%	(447,562)
	-7.00%	-10.00%	247,895

(iii) ლიკვიდურობის რისკი

ჯგუფი ფულადი სახსრების დეფიციტის რისკს აკონტროლებს ფულადი ნაკადების მოსალოდნელი გადინებისა და შემოდიანების ანალიზით ერთ თვეზე ნაკლები, ერთიდან სამ თვემდე, სამი თვიდან ერთ წლამდე და ერთიდან ხუთ წლამდე პერიოდებისთვის.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში მოცემულია ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული გადახდების საფუძველზე.

31 დეკემბერი, 2017 წ.	საბალანსო ღირებულება	სახელშეკ- რულებო ფულადი ნაკადები	მოთხოვნამდე	0-დან 12 თვემდე
ფინანსური ვალდებულებები				
პროცენტიანი სესხები და გადასახდელი ანგარიშები (მე-18 შენიშვნა)	43,127,107	45,224,726	13,608,865	31,615,861
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება (მე-19 შენიშვნა)	44,805,528	44,805,528	44,805,528	–
	87,932,635	90,030,254	58,414,393	31,615,861

23. ფინანსური რისკის მართვის მიზნები და პოლიტიკა (გაგრძელება)

31 დეკემბერი, 2016 წ.	საბალანსო ღირებულება	სახელშეკ- რულებო ფულადი ნაკადები	მოთხოვნამდე	0-დან 12 თვემდე
ფინანსური ვალდებულებები				
პროცენტიანი სესხები და გადასახდელი ანგარიშები (მე-18 შენიშვნა)	43,728,697	45,724,609	16,201,009	29,523,600
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება (მე-19 შენიშვნა)	45,661,267	45,661,267	45,661,267	–
	89,389,964	91,385,876	61,862,276	29,523,600

1 იანვარი, 2016 წ.	საბალანსო ღირებულება	სახელშეკ- რულებო ფულადი ნაკადები	მოთხოვნამდე	0-დან 12 თვემდე
ფინანსური ვალდებულებები				
პროცენტიანი სესხები და გადასახდელი ანგარიშები (მე-18 შენიშვნა)	39,034,854	41,267,834	13,502,582	27,765,252
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება (მე-19 შენიშვნა)	43,956,482	43,956,482	43,956,482	–
	82,991,336	85,224,316	57,459,064	27,765,252

როგორც ეს ცხრილიდან ჩანს, ჯგუფს აქვს მნიშვნელოვანი ოდენობის ვალდებულებები, რომლებიც უნდა დაიფაროს ერთი წლის განმავლობაში დაწყებული 2017 წლის 31 დეკემბრიდან. ჯგუფის მიერ ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების შეფასება უფრო დაწვრილებით განხილულია მე-4 შენიშვნაში.

(iv) კაპიტალის მართვა

ჯგუფი მართავს თავის კაპიტალის სტრუქტურას და მასში შეაქვს კორექტირებები ეკონომიკურ პირობებში ცვლილებების გათვალისწინებით. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან შესწორების მიზნით, ჯგუფმა შესაძლოა, დააკორექტიროს მფლობელისთვის გადახდილი დივიდენდი ან უკან დაუბრუნოს კაპიტალი მფლობელს.

23. ფინანსური რისკის მართვის მიზნები და პოლიტიკა (გაგრძელება)

(v) სამართლიანი ღირებულებები

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ჯგუფის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება საბალანსო ანგარიშის შედგენის თარიღისთვის მნიშვნელოვნად არ განსხვავდება მათი საბალანსო ღირებულებისგან მათი მოკლევადიანი ხასიათის გამო. ყველა სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრულია სამართლიანი ღირებულების იერარქიის სამი დონის მიხედვით.

24. არაფულადი ოპერაციები

2017 წლის 31 დეკემბრით და 2016 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების საოპერაციო, საფინანსო და საინვესტიციო საქმიანობა, რომლისთვისაც საჭირო არ გამხდარა ფულადი სახსრების ან მათი ეკვივალენტების გამოყენება, იყო:

	2017	2016
	ლარი	ლარი
ძირითად საშუალებებზე გადასახდელი თანხების მოძრაობა (ა)	(1,621,635)	1,724,876
გრძელვადიან აქტივებზე გადახდილი ავანსები (ბ)	(50,851)	88,162
გაყიდული ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვის შემცირება (გ)	(39,553)	–
(ა) ძირითადი საშუალებების შესყიდვისთვის გადასახდელი თანხები აღრიცხულია სავაჭრო კრედიტორული დავალიანების ნაწილში; 2017 წელს წინა წლის სავაჭრო კრედიტორული დავალიანების დაფარვა აღირიცხა ძირითადი საშუალებების შესყიდვის ნაწილში		
(ბ) ძირითადი საშუალებების შემოსვლები მოიცავს გრძელვადიან აქტივებზე გადახდილი ავანსების მოძრაობას;		
(გ) 2017 წელს კომპანიის ძირითადი საშუალებების სათანადოგო ნაწილები გასხვისდა და გაუქმდა შესაბამისი გადაფასების რეზერვის ნაშთები.		

25. ცვლილებები ფინანსური საქმიანობიდან წარმოშობილ ვალდებულებებში

	1 იანვარი, 2017 წ.	ფულადი ნაკადები	ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	31 დეკემბერი, 2017 წ.
პროცენტული სესხები და გადასახდელი ანგარიშები	43,728,697	(2,700,000)	2,098,410	43,127,107
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ვალდებულებები, სულ	43,728,697	(2,700,000)	2,098,410	43,127,107

25. ცვლილებები ფინანსური საქმიანობიდან წარმოშობილ ვალდებულებებში (გაგრძელება)

	1 იანვარი, 2016 წ.	ფულადი ნაკადები	ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	31 დეკემბერი, 2016 წ.
პროცენტუანი სესხები და გადასახდელი ანგარიშები	39,034,854	2,697,984	1,995,859	43,728,697
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ვალდებულებები, სულ	39,034,854	2,697,984	1,995,859	43,728,697

2017 წლის შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ (შემდგომში - ჯგუფი) კონსოლიდირებული მმართველობითი ანგარიშგება

1. ზოგადი ინფორმაცია

სს „ყაზტრანსოილი“ წარმოადგენს შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ (შემდგომში - ტერმინალი) 100% წილის პირდაპირ მესაკუთრეს, რომელსაც გააჩნია მართვის ექსკლუზიური უფლება შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგურში“ (შემდგომში - პორტი) მონაწილეობის 100 % წილის მიმართ.

ტერმინალი

კომპანიის მთლიანი დასახელება: შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“.

ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმა: შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება.

იურიდიული მისამართი: საქართველო, ქ. ბათუმი, მაიაკოვსკის ქუჩა #4.

ტერმინალი აწარმოებს ნავთობის, ნავთობპროდუქტებისა და გაზის (აირის), ასევე მათი გადამუშავების პროდუქტების გადატვირთვის, ტრანსპორტირების, ექსპედირების, შეძენისა და რეალიზაციის მომსახურებას. ტერმინალის სიმძლავრეები იძლევა საშუალებას გადაიტვირთოს 22 სახეობამდე ნავთობი და ნავთობპროდუქტები 135 რეზერვუარის მეშვეობით, რომელთა საერთო მოცულობაა 599 ათას მ3-ზე მეტი. წლიური გამტარუნარიანობა შეადგენს 14 მლნ ტონაზე მეტს.

ბნტ-ში მუშაობს 7 ჩამოსასხმელი სარკინიგზო ესტაკადა, რომლებსაც შეუძლიათ განახორციელონ ერთდროულად 200-მდე ან დღე-ღამეში 700-ზე მეტი ვაგონ-ცისტერნის ჩასხმა. ყველა ესტაკადა დაკავშირებულია მილსადენების სისტემებით სხვადასხვა სარეზერვუარო პარკთან, რომლებიც უზრუნველყოფენ ბნტ-ის საექსპლუატაციო მოქნილობას. ერთ-ერთ ესტაკადაზე დანერგილია ნავთობისა და ნავთობპროდუქტების მძიმე და ბლანტი სახეობისთვის მრავალდონიანი გათბობის სისტემა. ბნტ-ს ყველა სარკინიგზო ესტაკადა აღჭურვილია ჩამოსხმის მონაცემთა ელექტრონული აღრიცხვის საშუალებით.

ნავთობის ტანკერებში ჩასხმა ხორციელდება სამი ბსნ-გან იჯარით აღებული მისადგომისა და გადასატანი სანავმისადგომო მოწყობილობით (უნაპირო ნავმისადგომი). უნაპირო ნავმისადგომი წარმოადგენს ბნტ-ს უმსხვილეს ჩასატვირთ მოწყობილობას, რომელსაც შეუძლია ტანკერების მიღება სრული ტვირთმზიდაობით (დედვეიტით) 140 000 ტონამდე.

ტერმინალი წარმოადგენს პირველ და ერთადერთ ორგანიზაციას საქართველოში, რომელსაც გააჩნია 9 საერთაშორისო სერტიფიკატი ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001, ISO/TS 29001, ISO 27001, ISO 50001, ISO/IEC 17025 საერთაშორისო სტანდარტების მოთხოვნათა შესაბამისად.

ნავსადგური

კომპანიის მთლიანი დასახელება: შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“.

ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმა: შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება.

იურიდიული მისამართი: საქართველო, ქ. ბათუმი, ბაქოს ქუჩა #15.

ნავსადგურის ძირითად საქმიანობას წამოადგენს ტვირთების ნომენკლატურის დიდი სპექტრის გადატვირთვა. ტვირთბრუნვის სტრუქტურაში ჭარბობს ნავთობის დატვირთვისა და მშრალი ტვირთების ტრანზიტი.

ნავსადგური ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001 и ISO 50001 საერთაშორისო სტანდარტების მოთხოვნებთან შესაბამისობაშია.

2. 2017 წლის ჯგუფის ფინანსურ-ეკონომიკური მაჩვენებლები

ცხრილი 1. 2016-2017 წწ. ჯგუფის ძირითადი ფინანსურ-ეკონომიკური მაჩვენებლები

№	დასახელება	განზ.ერთ.	ჯგუფი
---	------------	-----------	-------

			2016 წ. ფაქტი	2017 წ. ფაქტი	გადახრა	% გადახრა
A	B	1	2	3	4=3-2	5=3/2
1	შემოსავლები, სულ	ათასი აშშ დოლარი	41 290	37 249	-4 042	90%
1.1.	პროდუქციის რეალიზაციით და მომსახურების გაწევიდან მიღებული შემოსავლები	ათასი აშშ დოლარი	37 565	31 043	-6 522	83%
1.2.	დაფინანსებიდან მიღებული შემოსავლები	ათასი აშშ დოლარი	213	76	-138	35%
1.3.	სხვა შემოსავლები	ათასი აშშ დოლარი	3 513	6 130	2 617	175%
2	ხარჯები, სულ	ათასი აშშ დოლარი	43 040	49 115	6 075	114%
2.1.	რეალიზებული პროდუქციის და გაწეული მომსახურების თვითღირებულება	ათასი აშშ დოლარი	28 366	29 419	1 053	104%
2.2.	საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	ათასი აშშ დოლარი	10 145	11 152	1 007	110%
2.3.	ფინანსირების ხარჯები	ათასი აშშ დოლარი	1 996	2 098	103	105%
2.4.	სხვა ხარჯები	ათასი აშშ დოლარი	2 532	6 445	3 912	255%
3	მოგება (ზარალი) გადასახადით დაბეგვრამდე	ათასი აშშ დოლარი	-1 749	-11 866	-10 117	678%
4	კორპორაციული საშემოსავლო გადასახადის ხარჯები	ათასი აშშ დოლარი	1 794	137	1 931	-8%
5	მოგების/ზარალის საერთო ჯამი	ათასი აშშ დოლარი	45	-12 003	-12 048	-26485%
6	საშუალო რიცხოვნობა	ადამიანი	1 420	1 397	-23	98%
7	შრომის მწარმოებლურობა	ათასი აშშ დოლარი /ადამიანი	26	22	-4	84%

ცხრილი 1_1. 2016-2017წწ. ტერმინალის ძირითადი ფინანსურ-ეკონომიკური მაჩვენებლები

№	დასახელება	განზ.ერთ.	ტერმინალი			
			2016 წ. ფაქტი	2017 წ. ფაქტი	გადახრა	% გადახრა
A	B	1	2	3	4=3-2	5=3/2
1	შემოსავლები, სულ	ათასი აშშ დოლარი	30 781	16 939	-13 842	55%
1.1.	პროდუქციის რეალიზაციით და მომსახურების გაწევიდან მიღებული შემოსავლები	ათასი აშშ დოლარი	20 946	16 856	-4 089	80%
1.2.	დაფინანსებიდან მიღებული შემოსავლები	ათასი აშშ დოლარი	7 644	12	-7 632	0%
1.3.	სხვა შემოსავლები	ათასი აშშ დოლარი	2 191	70	-2 120	3%
2	ხარჯები, სულ	ათასი აშშ დოლარი	29 549	29 966	418	101%
2.1.	რეალიზებული პროდუქციის და გაწეული მომსახურების თვითღირებულება	ათასი აშშ დოლარი	18 429	18 934	505	103%
2.2.	საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	ათასი აშშ დოლარი	7 775	8 111	336	104%
2.3.	ფინანსირების ხარჯები	ათასი აშშ დოლარი	2 291	2 427	136	106%
2.4.	სხვა ხარჯები	ათასი აშშ დოლარი	1 054	494	-559	47%
3	მოგება (ზარალი) გადასახადით	ათასი აშშ	1 232	-13 028	-14 260	-1057%

	დაბეგრამდე	დოლარი				
4	კორპორაციული საშემოსავლო გადასახადის ხარჯები	ათასი აშშ დოლარი	-357	0	357	0%
5	მოგების/ზარალის საერთო ჯამი	ათასი აშშ დოლარი	1 589	-13 028	-14 617	-820%
6	საშუალო რიცხოვნობა	ადამიანი	703	680	-22	97%
7	შრომის მწარმოებლურობა	ათასი აშშ დოლარი /ადამიანი	30	25	-5	83%

ჯგუფმა 2017 წელი დახურა წმინდა ჯამური ზარალით (- 12 003) ათასი აშშ დოლარი, რაც 2016 წლის მაჩვენებელზე 12 048 ათასი აშშ დოლარით ნაკლებია.

ფინანსურ-ეკონომიკური მაჩვენებლების ნეგატიური დინამიკა განპირობებულია ძირითადი საქმიანობიდან შემოსავლების 6 552 ათასი აშშ დოლარით შემცირებით.

ასევე შემოსავლების ნაწილში არსებობს ფინანსური შემოსავლების 138 ათასი აშშ დოლარით შემცირება.

სხვა ხარჯების ზრდა განპირობებულია ნავსადგურის მიერ გარე ორგანიზაციებისთვის მახუთის რეალიზაციით.

თვითღირებულების ნაწილში არსებობს ხარჯების 1 053 ათასი აშშ დოლარით ზრდა. ეს განპირობებულია საწვავის (ბუნებრივი აირი), ენერგიისა და სხვა ხარჯების ზრდით. დანახარჯების წარმოქმნის ადგილებში ხარჯების სხვა მუხლების მიხედვით არსებობს ხარჯების შემცირება, რაც განპირობებულია ხარჯების ოპტიმიზაციის ღონისძიებებით.

საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯების ნაწილში 2016 წელთან შედარებით არსებობს დანახარჯების 1 007 ათასი აშშ დოლარით გაზრდა, რაც განპირობებულია საექვო დებიტორული დავალიანების რეზერვების დარიცხვით. ხარჯების სხვა მუხლების მიხედვით ძირითადად არსებობს შემცირება, რაც განპირობებულია ხარჯების ოპტიმიზაციის ღონისძიებებით.

სხვა ხარჯების ნაწილში არსებობს დანახარჯების 3 912 ათასი აშშ დოლარით გაზრდა, რაც განპირობებულია ნავსადგურის მიერ გარე ორგანიზაციებისთვის მახუთის რეალიზაციით. მოცემული ორგანიზაციიდან მიღებული შემოსავლები ასახულია არაძირითადი საქმიანობიდან მიღებულ სხვა შემოსავლებში. ასევე, დანახარჯების წარმოქმნის მოცემული ადგილის მიხედვით ასახულია ჯგუფის კომპანიების ძირითადი საშუალებების ჩამოწერის ხარჯები და საკურსო სხვაობის ხარჯები.

3. 2017 წლის ჯგუფის საქმიანობის სოციალური მიმართულებები

ჯგუფში ფართოდ არის განვითარებული სოციალური მიმართულება, რომელიც ეხება როგორც თანამშრომლებს, ასევე სპონსორულ და საქველმოქმედო დახმარებასთან დაკავშირებულ მიმართულებას.

სოციალური სფეროს ნაწილში ჯგუფი უზრუნველყოფს თანამშრომლებს უფასო კვებით. ასევე ჯგუფის ყველა თანამშრომელს გაფორმებული აქვს სამედიცინო დაზღვევა ჯგუფის ხარჯზე. სპონსორულ და საქველმოქმედო დახმარების ნაწილში ტერმინალი ასპონსორებს საქველმოქმედო სასადილოს, სადაც ყოველდღე იკვებება 155 ადამიანი საზოგადოების სოციალურად დაუცველი ფენიდან. ბიუჯეტში ფულადი სახსრების არსებობისას ჯგუფის კომპანიები ყოველწლიურად უწევენ თანადგომას ბავშთა სახლების აღსაზრდელებს, მოხუცებულთა თავშესაფრებსა და სხვა ფიზიკურ და იურიდიულ პირებს.

4. ეკოლოგიისა და გარემოს დაცვის საკითხებში ტერმინალის საქმიანობა

კომპანიაში ფუნქციონირებს საკუთარი HSE სამსახური - შრომის დაცვის, საწარმოო უსაფრთხოებისა და გარემოს დაცვის განყოფილება, რომლის ფუნქციებში შედის გარემოს დაცვის შესახებ სახელმწიფო კანონების კონტროლი და შესრულების უზრუნველყოფა.

განყოფილება ყოველკვარტალურად გადის კომპანიის საქმიანობის აუდიტორულ შეფასებას ქვემოთ ჩამოთვლილი საქართველოს კანონებისა და ქვენორმატიული აქტების

4. ეკოლოგიისა და გარემოს დაცვის საკითხებში ტერმინალის საქმიანობა

კომპანიაში ფუნქციონირებს საკუთარი HSE სამსახური - შრომის დაცვის, საწარმოო უსაფრთხოებისა და გარემოს დაცვის განყოფილება, რომლის ფუნქციებში შედის გარემოს დაცვის შესახებ სახელმწიფო კანონების კონტროლი და შესრულების უზრუნველყოფა.

განყოფილება ყოველკვარტალურად გადის კომპანიის საქმიანობის აუდიტორულ შეფასებას ქვემოთ ჩამოთვლილი საქართველოს კანონებისა და ქვენორმატიული აქტების შესაბამისობაზე:

„გარემოს დაცვის შესახებ“, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“, „ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ“, „წყლის შესახებ“, „ნიადაგის დაცვის შესახებ“, „კოდექსი ნარჩენების მართვის შესახებ“, „საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის შესახებ“, „საქართველოს ზღვის, წყალსატევებისა და მდინარეთა ნაპირების რეგულირებისა და საინჟინრო დაცვის შესახებ“, „დაცული ტერიტორიების სისტემის შესახებ“, „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“, „კოლხეთის ეროვნული პარკის შექმნისა და მართვის შესახებ“, „დაცული ტერიტორიების სტატუსის შესახებ“, „წიადის შესახებ“, „მთიარლას ეროვნული პარკის შესახებ“, „საზღვაო-სამაშველო სამსახურის შესახებ“, „პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსი“, „საქართველოს საზღვაო კოდექსი“, „საქართველოს საზღვაო სივრცის შესახებ“, „საქართველოს ტერიტორიაზე ნარჩენების ტრანზიტისა და იმპორტის შესახებ“, „ტურიზმისა და კურორტების შესახებ“, „კურორტებისა და საკურორტო ადგილების სანიტარიული დაცვის ზონების შესახებ“, „სამეწარმეო საქმიანობის კონტროლის შესახებ“, „საშიში ნივთიერებებით გამოწვეული ზიანის კომპენსაციის შესახებ“, „საგანგებო მდგომარეობის შესახებ“, „რადიოაქტიური ნარჩენების შესახებ“, „სამოქალაქო უსაფრთხოების შესახებ“, „კურორტებისა და საკურორტო ადგილების ნუსხის შესახებ“, „სამოქალაქო უსაფრთხოების შესახებ“, „კურორტებისა და საკურორტო ადგილების ნუსხის შესახებ“, ასევე, საქართველოს მთავრობის და სამინისტროს მიერ გაცემული ქვენორმატიული აქტები გარემოს დაცვის სფეროში.

მმართველი დირექტორი

ეკონომიკისა და ფინანსურ საკითხებში

დ.მუსლიმოვ

შემსრულებელი საგეგმო-ეკონომიკური განყოფილების უფროსი

დ. მეგრელიშვილი

თარიღი: 26 ოქტომბერი 2018

შესაბამისობაზე:

„გარემოს დაცვის შესახებ“, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“, „ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ“, „წყლის შესახებ“, „ნიადაგის დაცვის შესახებ“, „კოდექსი ნარჩენების მართვის შესახებ“, „საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის შესახებ“, „საქართველოს ზღვის, წყალსატევებისა და მდინარეთა ნაპირების რეგულირებისა და საინჟინრო დაცვის შესახებ“, „დაცული ტერიტორიების სისტემის შესახებ“, „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“, „კოლხეთის ეროვნული პარკის შექმნისა და მართვის შესახებ“, „დაცული ტერიტორიების სტატუსის შესახებ“, „წიადის შესახებ“, „მტირალას ეროვნული პარკის შესახებ“, „საზღვაო-სამაშველო სამსახურის შესახებ“, „პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსი“, „საქართველოს საზღვაო კოდექსი“, „საქართველოს საზღვაო სივრცის შესახებ“, „საქართველოს ტერიტორიაზე ნარჩენების ტრანზიტისა და იმპორტის შესახებ“, „ტურიზმისა და კურორტების შესახებ“, „კურორტებისა და საკურორტო ადგილების სანიტარიული დაცვის ზონების შესახებ“, „სამეწარმეო საქმიანობის კონტროლის შესახებ“, „საშიში ნივთიერებებით გამოწვეული ზიანის კომპენსაციის შესახებ“, „საგანგებო მდგომარეობის შესახებ“, „რადიოაქტიური ნარჩენების შესახებ“, „სამოქალაქო უსაფრთხოების შესახებ“, „კურორტებისა და საკურორტო ადგილების ნუსხის შესახებ“, „სამოქალაქო უსაფრთხოების შესახებ“, „კურორტებისა და საკურორტო ადგილების ნუსხის შესახებ“, ასევე, საქართველოს მთავრობის და სამინისტროს მიერ გაცემული ქვენორმატიული აქტები გარემოს დაცვის სფეროში.

მმართველი დირექტორი
ეკონომიკისა და ფინანსურ საკითხებში

დ.მუსლიმოვ

შემსრულებელი საგეგმო-ეკონომიკური განყოფილების უფროსი
დ. მეგრელიშვილი

თარიღი: 26 ოქტომბერი 2018